

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Activitatea extrașcolară

(munca afară de școală)

a învățătorului.

Cartea dlui Dr. Onisifor Ghibu, despre care am vorbit în numărul nostru trecut, cuprinde încă o mulțime de lucruri și îndrumări de cea mai mare însemnătate. Se înțelege, că nu le putem reproduce toate aici, căci, dupăcum am spus deja, lucrarea dlui Dr. Ghibu trebuie să și-o procure fiecare preot și învățător al nostru și să o studieze cu multă luare aminte, pentru că astfel să se îndrepteze până mai e timp ceea ce e de îndreptat. Se vorbește însă într-o parte a acestei lucrări despre munca afară de școală a învățătorilor noștri. Aceasta interesează pe toți Români, cari au știut să-și păstreze, spre cinstea lor, școlile lor naționale românești, de aceea dăm, pe scurt, sfaturile și îndrumările cuprinse în aceasta parte.

Pentru o parte din felurile muncii afară de școală lipsesc învățătorilor noștri cunoștințele trebuincioase, nu din vina lor, ci pentru că nu li-s'au dat prilej să și-le câștige mai întâiu în seminariile noastre. La mai toate însă se cere o inimă caldă de apostol pentru luminarea și întărirea în cultură sufletească și economică, a poporului nostru și cunoștințele trebuincioase se câștigă cu ușurință.

Un năcaz, de care suferă școlile noastre, e prevederea copiilor săraci cu cărțile și rechizitele trebuincioase la învățământ. Chiar și cei cu stare mai bună își procură (cumpără) cu greu la timp aceeace trebuie, pentru că învățământul să nu suferă. În unele comune, foarte puține, se îngrijește primăria comunală sau comitetul parochial, procurând toate cărțile la începutul anului și împărțindu-le apoi la copii cu ajutorul învățătorilor, cari au să se îngrijească apoi de încasarea banilor. Aceasta se face de regulă cu multă pierdere de timp, afară de aceea învățătorul mai are o mulțime de neplăceri. Un mijloc pentru a scăpa de aceste neajunsuri sunt *tovărășiile sau însoțirile economice ale școlărilor*, formate cam în felul cum sunt *tovărășiile țărănești*. Fiecare copil depune, lunar de pildă, o cvotă anumită, formându-se un capital, din care să se procure toate cărțile și rechizitele trebuincioase în școală îndată la începutul anului școlar. Strângerea acestor cvote se continuă și după începerea anului școlar pentru a pregăti capitalul trebuincios pentru anul viitor. Pe lângă o administrare bună, o să fie totdeauna și o sumă modestă, din care să se dea pe nimic cele de lipsă pentru școlarii săraci, având să hotărască înșiși

copiii, cui să i-se dea cărți și rechizite fără plată.*)

Pentru copii săraci, cari vin desculți și fără îmbrăcăminte îndestulitoare iarna la școală, învățătorul va căuta să miște inimile celor cu stare bună, eventual ale celor dela conducerea bisericii sau a comunei, ca să se înlesnească procurarea celor necesare pentru îmbrăcarea celor sărmăni. Ar fi o dovadă de creștinism adevărat, când o parte din venitul petrecerilor, ce se aranjază la sate, s'ar destina pentru acest scop.

Munca învățătorului nu se isprăvește cu ieșirea copilului din școală. S'au dovedit, prin cercetări amănunțite făcute în toate țările civilizate, că parte mare din ceea ce s'a învățat în școală se uită, ba, chiar la noi Români, mulți uită chiar citirea și scrierea. Nu trebuie apoi uitat, că mulți copii rămân fără nici o învățătură. Mulți din aceștia, ajunși ficiori sau chiar bărbați, ar dori să învețe carte. Numărul celor doritori ar fi încă și mai mare, dacă ar găsi persoana cu trageră de inimă, care să-i învețe și care nu poate fi decât învățătorul.

Se naște deci trebuința de-a înființa *cursuri* pentru ceice n'au avut prilej să învețe carte dar și pentru ceice au învățat carte, dar sunt amenințați de firea lucrurilor să uite ce au învățat. Trebuie să mai avem încă un lucru în vedere: în școală se învață pentru viață, dar nici pe departe nu atâta cât trebuie, căci nu se poate. Se vor înființa deci *biblioteci populare, sub scutul bisericii sau agenturi de-ale Asociațiunii*, în cari îngrămădindu-se o comoară de cărți bune, cei dornici de lumină și cei îndemnați anume să găsească hrana sufletească.

Învățătorul și preotul, în unele comune și alți cărturari, vor ține *conferințe* de cuprins deosebit, toate însă ținând la întărirea religioasă, culturală și economică a poporului. Se vor face și *lecturi* (cetiri) publice. Acestea sunt cu atât mai de prețuit, că la ele pot lua parte ca ascultători și ceice nu știu carte. În privința acestor lecturi încă se va statorî un plan binechibzuit, pentru a îmbrățișa toate chestiunile (afacerile). Va fi un rând de lecturi biblice înainte de toate. Ne zicem creștini, și partea cea mai mare nici că cunoaștem Cartea Cărilor, care e Sfânta Scriptură. Avem apoi lucrări frumoase, mari, despre istoria neamului nostru. Acestea nu ajung în mâna publicului celui mare și din cauza scumpetii, și din cauza, că omul cu mai puțină carte le și înțelege greu. Sunt apoi cărți despre creșterea copiilor, despre economie, legi și altele, al căror cuprins se

*) Amănunte vezi în broșura dlui Dr. Ghibu, pag. 117—119. *Tovărășiile* acestea vor lucra eu librăriile noastre românești, diecezane sau particulare.

poate aduce mai bine la cunoștința oamenilor noștri prin astfel de lecturi.

Petrecerile instructive, coruri de școlari și de oameni crescuți, sunt iarăși părți, cari alcătuiesc munca dinafară de școală a învățătorilor noștri.

O largă muncă pe terenul economic pot desfășura învățătorii noștri înființând *însoțiri de credit și tovrășiile agricole*. Pentru că timpul să nu-i fie absorbit prea mult de acestea, va îngriji să instrueze unul sau doi dintre țărani tineri mai inteligenți, pentru că aceștia după un an doi să poarte singuri toate socotelile.

Dovadă despre priceperea chiemării lui dă și învățătorul, care va face propagandă pentru Asociațiunea și Societatea de teatru român. O viaie propagandă trebuie făcută și contra beției, întemeind chiar societăți de temperanță, ai căror membri să se lege a nu mai pune pe limbă beuturi spirtoase. În țările civilizate găsești la sate chiar societăți pentru înfrumșetarea satului, grijind de curățenia lui, de plantarea drumurilor, de înfrumșetarea clădirilor publice și altele.

E bogat programul muncii afară de școală și îndeplinirea lui cere voință pusă în slujba neamului și prin aceasta și a patriei, cere spirit de jertfă. Învățătorii noștri să nu uite însă, că, pe deoparte situația (starea) lor materială li-s'a îmbunătățit mult pentru viitor, așa că nu se mai pot plânge de mizerie, — pe de altă parte împrejurările grele politice, prin care trecem, i-a înfricat pe cei mai mulți să facă tot ce trebuie făcut în școală încă. Iată un alt mijloc, unde la adăpostul bisericii pot face tot, ce datoria de învățători *români* le impune (ii chiamă), fără ca prin aceasta să-și calce îndatoririle, ce cred că le au față de străinul supraveghetor al instituțiilor noastre culturale. Chiar și ceice nu mai muncesc la școlile confesionale, încă pot să îndeplinească activitatea extrașcolară desfășurată mai sus având conștiința pe deplin liniștită, căci cele câteva sute de fiorini, pe cari îi primesc din visteria (casa) statului, sunt numai o foarte mică parte din ceea ce jertfește poporul nostru în bani, sânge și sudoare pentru patria noastră. Statul nu sunt Maghiarii, ci suntem noi toate naționalitățile, Maghiari, Români, Slovaci, Germani etc.

Tisza milostivul. În gazeta franțuzească „la Liberté” și în cea belgiană „l'Independance belge” Tisza a pus să se publice un articol, în care spune, că el vrea să dea Românilor dreptul de-a vorbi românește, ba le va da și prim-pretori și prefecti (fișpani) români. Numai cât limba oficială trebuie să rămână cea maghiară,

căci în Ungaria ar fi 14 milioane de Maghiari și numai șase milioane de nemaghiari.

Câte vorbe, atâtea prostii. Mai întâi el nu ne poate nici da, nici lua dreptul de-a ne folosi limba noastră. Iar ce privește pe solgăbirăi și pe fișpani, trebuie să fie un prost sau mișel Românul, care ar crede, că prin aceasta noi am ajunge la credința, că nu mai suntem nedreptățiți. Sunt alte sute de cauze, cari fac ca în Ungaria să apară în ochii noștri și ai străinătății ca un stat barbar.

Sinoadele bisericii ortodoxe s'au deschis, ca de obicei, la Dumineca Tomii în Sibiiu, Arad și Caransebeș.

În Sibiiu sinodul arhiepiscopului a fost deschis de Înalt Preasfințitul Arhiepiscop și Metropolit Mețianu prin o frumoasă vorbire, în care se scoate la iveală îndeosebi jertfele aduse de poporul nostru, în timpul din urmă, pentru susținerea școlii românești. Ședințele sinodului sunt conduse de Excelența Sa Metropolitul.

Când scriem aceste rânduri ședințele sinoadelor, atât în Sibiiu cât și în Arad și Caransebeș, se continuă. — După ce se vor fi încheiat desbaterile, vom scrie și noi mai pe larg asupra afacerilor și hotărârilor aduse de aceste înalte corporațiuni bisericesti ale noastre.

O societate pentru împăcarea Maghiarilor cu naționalitățile. În Budapesta, mai mulți bărbați politici maghiari, dușmani ai scârbosului șovinism jidano-maghiar și partizani ai împăcării Maghiarilor cu celelalte naționalități, au întemeiat o societate, care să lupte pentru încetarea neînțelegerilor. În fruntea acestei societăți e dl Jaszi Oszkar, cunoscut și cetitorilor noștri. În Budapesta se va ține în curând o întrunire publică apoi își va începe activitatea (munca) în toată Ungaria.

Când ar fi vorba de noi Români și de adevăratul popor maghiar, înțelegerea ar fi cu putință, dar stăpânirea țării e în mâna Jidanilor, a nemeșilor și a Maghiarilor jidoviți.

Iară se arată Jeszenszky. O foaie din Budapesta scrie, că biroul de presă (cancelaria, unde se cercetează gazetele și se alcătuiesc știri mincinoase) va căpăta în frunte pe Jeszenszky, cel mai mare dușman al neamului nostru și mai ales al gazetelor noastre. El e, care dă procurorilor porunca să înceapă procesele pentru agitație.

Jeszenszky este acela, care, pe timpul guvernării lui Banffy, începuse o goană oarbă contra Românilor și a presei românești.

O nouă jertfă a nedreptății. Unul dintre cei mai harnici învățători confesionali din Țara Oltului, dl Ioan Manițiu-Popa din Comana de jos, a fost condamnat de comisiunea administrativă a comitatului Făgăraș la *perderea slujbei*. El fusese tras în cercetare disciplinară în primăvara anului trecut, când cu alegerile pentru dietă. Cauza? Agitația. A făcut apel la ministerul școlilor. Sperăm, că autoritățile noastre școlare superioare vor interveni cu toată puterea, ca să scape aceasta jertfă nouă a bălaurului șovinist.

Germanii cu Românii! Foaia Germanilor naționaliști din Austria propune o conlucrare a Germanilor cu Românii, contra guvernelor maghiare. (Vezi „Ce scriu alte gazete?”)

Când va prezentă Hedervary proiectul de lege pentru reforma electorală? La vara calului. Cel puțin așa rezultă din convorbirea, ce au avut-o un redactor al gazetei „Pester Lloyd”. Prim-ministrul i-a spus, că legea electorală nu se poate schimba, până nu se va cunoaște bine rezultatul recensământului făcut anul trecut. Trebuie să știe adecă, câți Maghiari și câți locuitori de alte naționalități sunt pretutindeni în Ungaria, nu cumva schimbând barbara lege de până acum să se pomenească stăpânii de astăzi, că naționalitățile vor avea deputați mai mulți. Pentru studiarea aceasta trebuie însă câți-va ani.

Se vede deci tot mai mult, că și legea cea nouă, despre care se vorbește de-atâta ani, va fi, de se va face, tot așa de nedreaptă pentru naționalități, ca și cea de până acum.

Politică școlară criminală. E cunoscut în toată lumea, că guvernele ungurești ne închid cu sutele școlile noastre naționale, pentruca în locul lor să deschidă școli maghiare de stat pentru maghiarizarea noastră. În multe locuri nu deschide de loc, altele pentruca Românii să se îndobitocescă cât mai mult. Cu politica aceasta nebună, guvernul lovește chiar și în Maghiari, cari sunt singura naționalitate, care se bucură de toate drepturile în țara noastră. Nu de mult s'a prezentat la ministrul de instrucțiune Zichy, un ucenic al fariseului Apponyi, o deputațiune din comuna ungurească Hernadvölgy (comitatul Sohl în țara ungurească), rugându-l să le deschidă o școală, căci din 1100 de copii de școală, 900 n'au unde învăța. Ministrul le-a făgăduit, că în anul 1912 le va deschide o școală.

Tovărășia între partidul lui Justh și socialiști. Am fost dat și noi știrea despre tovărășia încheiată între Justh, căpetenia unei părți din vechiul partid kosuthist, și socialiștii din Ungaria, spre a lupta împreună pentru dobândirea votului universal, secret și egal. Fostul deputat român, dl Sucișu a declarat următoarele în aceasta privință:

„Eu cred că această înțelegere nu e sinceră, mai ales în ce privește partidul lui Justh. A fost un timp când afacerea reformei electorale a avut mai multă actualitate ca acum și când partidul independent (partidul kosuthist) care era la putere, consimțise la votul plural propus de contele Andrassy. Justh n'a consimțit la aceasta, dar nu e mai puțin adevărat, că majoritatea partidului său a fost pentru acel proiect.

Partidul lui Justh nu urmărește alt scop decât să-și recâștige popularitatea, care a mai scăzut în timpurile din urmă.

Este greșită baza unei reforme electorale, prin care se acordă votul universal cu oarecare garanții naționale, căci e tot atâta cui i-se răpesc drepturile constituționale: păturilor de jos ale poporului sau naționalităților”.

Deputații noștri în dietă.

În ședința dela 16/29 Maiu fiind la ordinea zilei bugetul ministerului de agricultură, a luat cuvântul și vrednicul nostru deputat, dl *Teodor Mihali*, președintele clubului deputaților naționaliști. Dânsul și-a arătat nemulțumirea față de modul, cum e alcătuit bugetul. Cu toatecă în țara noastră majoritatea locuitorilor o formează țărani, pentru aceștia se face mai puțin. Guvernul se interesează mai mult de comerț și industrie (aici sunt Jidanii și străinii. Nota Red.), ceea ce e greșit. Combate apoi pe deputatul Sterenyi (tot Jidan de viță), care a zis, că de nu vom încuraja comerțul și industria, ne vom îneca în propria noastră grăsime. Aceasta nu este adevărat, pentruca Ungaria nu produce destul nici pentru trebuințele sale proprii. Dovadă scumpetea de spăriat a vitelor, lipsa de carne, așa că trebuie să aducem carne din România și din Sârbia. Ba ne lipsește chiar și grâul, dovadă că morarii cei mari din Budapesta au cumpărat acum de curând o sută de mii de măji metrice de grâu din România.

Când se fac legi, cari să aibă în vedere agricultura, se fac numai pentru folosul proprietarilor celor mari. Se plânge contra legii de vânat, făcută numai ca domniile mari să-și poată petrece, dar pe spina țăranilor. Aduce drept pildă întâmplări, când holdele țăranilor, cari au muncit greu să le vadă înspicate, au fost nimicite de gonașii vânătorilor domnești în câteva minute.

Trece apoi la afacerea pășunilor. Arată, cum în multe comitate partea cea mai mare a țăranilor români trăiește din creșterea vitelor. Fără pășune însă vitele pier de foame sau trebuiesc vândute măcelarilor. Toate leșile le-au făcut înadins dușmănoase față de țăranul, care crește vite, căci îi taie puțința de-a avea pășune. Dacă guvernul va lucra tot în felul acesta, populațiunea va sărăci și nu va mai avea de unde să plătească dările cele grele.

Incheie spunând, că nu are încredere în acest guvern, care lucrează în contra binelui țăranilor și respinge proiectul de buget.

Legea de naționalități.

(Urmare și sfârșit).

§ 26. Precum până aci fiecare cetățean al patriei, aparțină el oricărei naționalități, fiecare comună, fiecare biserică și comunitate bisericască, a avut dreptul, întocmai astfel vor avea dreptul de a-și înființa din mijloacele proprii, ori prin întovărășire, școli primare, secundare și superioare. Pentru acest scop, cum și pentru înființarea altor institute, cari slujesc pentru înaintarea limbii, artelor, științelor, agriculturii, comerțului și industriei, singuraticii cetățeni ai țării vor putea forma sub controlul legal al statului asociațiuni ori reuniuni, vor putea alcătui după constituirea lor statute, vor putea funcționa în înțelesul statutelor aprobate de guvernul statului, vor putea forma fonduri de bani și vor putea, asemenea pe lângă control din partea statului, hotări de aceste fonduri pentru trebuințele legale ale naționalității lor.

Institutele de cultură ori alte institute alcătuite astfel — școlile însă trebuie să respecte legea despre instrucțiunea populară — sunt egal îndreptățite cu institutele de stat de același fel. *Limba institu-*

telor particulare și a reuniunilor se va determina de către întemeietori. Societățile și institutele înființate de către aceștia pot corespunde (scrie) între ele și în limba lor proprie, în raporturile lor cu altele sunt hotărâtoare privitor la întrebuintarea limbii dispozițiunile §-lui 23.

§ 27. De vreme ce pentru numirea în funcțiuni va fi hotărâtoare și pe viitor numai capacitatea personală, — naționalitatea cuiva nu va fi privită ca piedecă pentru ajungerea în oricare dintre funcțiunile ori dignitățile existente în țară. Din contră, guvernul statului se va îngriji, ca în funcțiunile de comiți supremi (fișpani) să fie numite și dintre deosebitele naționalități persoane, cari cunoscând limbile cerute sunt și altfel capabile.

§ 28. Hotărârile legilor de mai înainte, cari sunt protivnice dispozițiilor de mai sus, se abrogă (șterg) prin aceasta.

§ 29. Dispozițiunile acestei legi nu se întind asupra Croației, Slavoniei și Dalmației*), cari au teritor deosebit și alcătuiesc și în privința politică o națiune separată, ci privitor la aceste provincii are să servească ca îndrumare într'ale limbii convențiunea încheiată între dieta ungară de o parte și dieta provincială croato-slavonă de altă parte, pe temeiul căreia reprezentanții acestei provincii (a Croației) pot vorbi în dieta comună ungaro-croată și în limba lor maternă.

* * *

Aceasta e vestita lege de naționalități, prin care majoritatea dietei ungare dela anul 1868 voia să dea o umbră de egală îndreptățire și pentru naționalitățile nemaghiare din Ungaria. Zicem umbră, căci de fapt în legea numită se cuprinde prea puțin drepturi pentru naționalități și și câte sunt, sunt date astfel, încât uneori putericii zilei pot să nu le respecteze, fără să poată fi învinuiți, că le calcă deadreptul, iar altele sunt simplu lăsate la o parte, ca și când n'ar fi vorba de o lege votată de dietă și casa magnaților și sancționată de Domnitorul țării.

Aproape toate dispozițiunile ei, partițitoare pentru noi, sunt călcate.

Legile, cari se trimit la comune, sunt aproape toate numai în limba maghiară, așa că omul nu le poate folosi, cu toată tipărirea lor e plătită din banii țării.

La comitate pun tot felul de piedeci, ca membrii români să nu poată vorbi românește. De scrierea protocoalelor în limba română nici vorbă.

Funcționarii, cari înțeleg limba poporului, nu o folosesc pe aceasta, când se adresează comunelor, ci scriu totdeauna în limba maghiară.

La judecătorii resping hârtiile românești. Răspunsul sau judecata nu se dă în limba românească, cum cere legea.

Citațiile nu se fac în limba românească, când e vorba de Români.

La cărțile fundare hotărârea nu se dă în limba românească.

Statul nu se îngrijește de loc, ca să înființeze școale populare și gimnazii cu limba de propunere românească, cu toată în § 17 al legii se spune apriat, că e dator să facă aceasta.

La toate școalele de stat secundare și superioare, cari erau întemeiate deja sau s'au înființat, legea îndatorează guvernul să introducă și limba românească. El însă

*) Dalmația se ține de Austria, nu de Ungaria. Dar fiindcă în titulatura regelui Ungariei se pomenește în Dalmația, Ungurilor le place să o amintească totdeauna. Dalmațienii pot mulțumi lui Dumnezeu, că nu se țin de Ungaria, ci de Austria.

sau n'a făcut-o de loc, sau o face bătându-și joc de limba noastră, ca de pildă la Cluj sau Budapesta.

Comunele au fost oprite a mai folosi limba românească, când scriu la comitat sau guvernului.

Autoritățile comitatense și guvernul nu răspunde în limba românească la scrisori românești, după cum cere legea.

De câteori am vrut să ne înființăm un gimnaziu românesc, ne-au oprit, cum s'au întâmplat la Arad și Caransebeș. La Caransebeș i-a silit pe Români, drept că cu ajutorul unor mișei, să înființeze gimnaziu cu limbă străină, deși averea e românească.

Nu ne-au lăsat să ne înființăm Reuniune de agricultură pentru Ardealul întreg, cum au de pildă Sașii sau chiar și Maghiarii.

De averile noastre nu putem dispune, dupăcum s'a văzut cu averile grănițerilor din Sibiu, Năsăud și Caransebeș. Ba ne-au răpit chiar și cursul superior al gimnaziului din Beiuș, unde au introdus ca limbă de propunere o limbă străină, cu toate-că gimnaziul e înființat de un arhiereu român.

Necum comiți supremi (fișpani), dar nici funcționari mai mici, cari vin zilnic în atingere cu poporul nostru, nu lasă să fie Români. Dovadă mulțimea primpretorilor, pretorilor și notarilor venetici, cari își bat joc de poporul nostru.

Putem deci zice: legea de naționalități e o lege minciună, cum sunt și multe altele în țara noastră.

Cuvinte arhierești.

Iubiții noștri arhierei au bunul obicei păstoresc de-a adresa, mai ales cu prilejul Invierii Domnului, cuvinte de dragoste părintească și de sfaturi luminate către păstoriții lor. Din scrisoarea pastorală a Inalt Prea Sfințitului Metropolit și Arhiepiscop Ioan Mețianu din Sibiu, dăm partea privitoare la biserica și școala românească, cu dorința, ca sfaturile calde ale păstorului să prindă rădăcini cât mai adânci în sufletele noastre și să dea rodul așteptat.

Iată ce ne spune:

Pentru a înțelege cât mai bine folosul cel mare sufletesc și trupesc al bisericii și școlii, nu vă voi aduce alte dovezi, multora poate necunoscute, ci vă recomand numai să fiți cu multă luare aminte la celele le vedeți în toate zilele, și adevă: de câteori vedeți oameni cu vază, cu trecere și cu bunăstare; de câteori vedeți sate și orașe frumoase; de câteori vedeți în acele case mari și frumoase, negoț mare, fabrici mari, meserii de tot felul și alte asemenea, să cugetați puțin: cine și cum a putut face acele, ca să aflați apoi, că toate acele numai oameni învățați și luminați le-au putut face, și că acei oameni numai dela biserică și școală, dela preoții bisericii și dela învățătorii școalelor și-au putut câștiga asemenea învățături bune și folositoare.

Deasemenea vă recomand să fiți cu luare aminte, ca să vedeți cu câtă recunoștință sunt către Dumnezeu și de aproapele acei oameni binecuvântați de Dumnezeu și să aflați, cât de mult jertfesc și ajută ei bisericile și școalele, cum ajută spitalele, azilele și casele de săraci, în cari se adăpostesc sute de mii de oameni nefericiți, oameni bolnavi și neputincioși, oameni lipsiți și năcăjiți; și cum acei oameni luminați, prin asemenea fapte bune, pe lângă bunăstarea lor pământească, își câștigă și mântuirea sufletului și fericirea cea veșnică. Astfel să facem și noi, iubiților, și mai ales ceice cu ajutorul bisericii și al școlii am

ajuns mai binecuvântați de Dumnezeu, dacă vom ca acea binecuvântare să ne însoțească în toată viața noastră, iar după trecerea din aceasta viață să ne învrednicim și de fericirea cea veșnică.

Pentru acestea și alte neprețuite daruri și binefaceri, ce revarsă biserica și școala asupra oamenilor, toate popoarele mai înaintate se întrec întru a ridica biserici și școale, cari de cari mai frumoase, și întru a-le susține și înzestră cu cele trebuincioase; iar dacă fac aceasta și popoarele, cari mai au și alte terene de înaintare, cu atât mai mult trebuie să o facem noi, Români, cari suntem mai înapoiți și avizați mai numai la terenul nostru bisericesc. Căci dacă n'am face-o nici acum, așazicând în ciasul al unsprezecelea, atunci ne-am primejduit noi înșine viitorul nostru, precum și l-au primejduit și alte popoare, cari n'au ascultat glasul vremii.

Adunarea din Arad pentru votul universal.

Julius Justh, fostul președinte al Camerei, și un mare număr de fruntași ai partidului său au ținut Dumineca trecută pe Câmpia Libertății din Arad o adunare populară, la care a luat parte o mulțime uriașă.

Contele Theodor Bathiany, vice-președintele comitetului executiv al partidului Justh, vorbește cu căldură pentru votul universal secret, reformă cerută de toată lumea. Guvernul nu se mai poate trage înapoi dela îndatorirea-i de a o îndeplini, de oarece însași Coroana, prin două mesagii (vorbiri, ce se țin la deschiderea dietei), a făgăduit-o țării.

Sfârșește dând cetire unei propuneri, primită de întreaga adunare, prin care se declară că reforma votului universal secret e azi de o lipsă neapărată pentru întărirea Statului ungar. Totodată, guvernul e invitat ca, încă înainte de discuția reformelor militare, să depună în Cameră proiectul (planul) pentru introducerea votului obștesc.

Julius Justh spune că în toată activitatea sa politică a fost credincios programului partidului și tot așa va rămânea și de acum înainte. Unul din punctele de competență ale acestui program e votul universal și pentru realizarea lui va lupta cu convingere și încordare.

Cât despre purtarea luptei alături de socialiștii, nu se poate spune că e vorba de o coaliție politică în adevăratul înțeles al cuvântului; e o simplă campanie comună (ducerea luptei la olaltă) a două organizațiuni, întru ajungerea aceluiași scop: reforma electorală.

Sociologul (învățătur) Oskar Jassy îndeamnă poporul maghiar și toate naționalitățile din Ungaria să lupte din răzputeri pentru traducerea în fapt a unei dorințe generale și a unei lipse mari în viața sănătoasă a unui Stat modern: *votul universal*.

La întrunire au participat în mod oficial și câte un numeros grup de Sârbi și Români.

Din partea Românilor încă a vorbit deputatul Dr. Ștefan C. Pop, care a aprobat conlucrarea Românilor cu partidul lui Justh și partidul social-democrat în afacearea votului universal. Aceasta e o reformă, pentru care toate aceste partide luptă de ani de zile. Di Pop, în vorbirea sa, a cerut votul universal egal, direct și pe comune, fără nici o restrângere din motive naționale sau de dare ect.

Ce scriu alte gazete?

„Unirea“ (Blaj). Cum nu toți țărani au și vreme și iscusință să cerce pe la orașe, la ce meșteșugar să-și dea băiatul, sfătuit de un binefăcător (?) îl trimite la Pesta, unde biroul de plășare (un fel de cancelarie, care câștigă ucenici, servitori, servitoare pentru cei-ce au trebuință și plătesc pentru aceasta) îi așază băiatul „în loc bun“, și nici nu cere lucru mare, decât să fie trecut de 12 ani, sănătos, de omenie și împăcat cu soartea, că are să se despartă de casa părintească și de satul, în care s'a născut.

Ei, dar cine-i mai răspunde bietului țaran, că copilul său dus așa departe de casă îi mai povestește cineva de legea sa și de neamul său, ori că dimpotrivă le batjocorește pe acestea? Apucați în marea străinilor, cei mai mulți fără credință și conștiință, se pierd, îi apucă valorile cutropitoare ale socialismului, — și din Românașul vioiu din Ardeal iasă o calfă de ferar de pildă, care nu mai știe românește și a uitat cu totul de ai săi...

Să nu ne lăsăm ademeniți. Cărturarii satelor au datorința să îndrepte pe astfel de băieți spre orașele noastre, unde și de sunt și de nu sunt reuniuni de meseriași, se găesc totdeauna oameni de inimă, cari se interesează de soartea bietului ucenic. Și într'o formă la Blaj ca și la Sibiu și Brașov și Săliște, și chiar la Cluj, el tot mai mult se va simți atras spre ai săi, priveghiat de ochii lor și ținut în legăturile neamului și legii sale, pe când în orașele cele mari nu e așa.

Să meargă și acolo (în străinătate), când se va fi desvoltat pe deplin, când va fi trează în el conștiința de ceea ce este, atunci da, pentru că atunci nu mai e primejdie. Altminteri dă faliment pe dintregul frumoasa mișcare pornită pentru formarea și întărirea clasei de mijloc (meseriași și negustori), care singură ne poate câștiga orașele.

„Ostdeutsche Rundschau“* (Viena) scriind un articol „Germanii și Românii“, în care vorbește despre stările din Ungaria, zice următoarele: Incercările neizbutite ale contelui Tisza de-a înțelegere cu Românii, dovedesc că Românii sunt o putere, care trebuie băgată în seamă. Cum stăm însă cu Germanii? Foarte rău, pentru că ei au o ținută plecată și rușinoasă și îndură orice, numai să nu fie învinuiți de trădare de patrie. A sosit timpul, ca să se schimbe starea aceasta și lucrul cel mai bun ar fi, ca Germanii și Românii să lucreze împreună pentru apărarea naționalității și pentru câștigarea drepturilor lor.

„Gross-Österreich“ (Viena). Programul militar al lui Tisza cere maghiarizarea pedintregul a școalelor militare din Ungaria, formarea unui corp separat maghiar de ofițeri, maghiarizarea spiritului întregii armate din Ungaria. Dacă se va ajunge aceasta, introducerea comandei în limba maghiară e numai chestiune (afacere) de timp, proclamarea independenței (neatârănarea) „armatei naționale maghiare“ e cea dintâiu urmare firească, despărțirea Ungariei de Austria a doua. Pentru șoviniștii maghiari e hotărâtor numai idealul (ținta) lui Kossuth: Ungaria trebuie maghiarizată încetul cu încetul și să devină apoi neatârănătoare, căci cele cinci milioane de Maghiari au chemarea de-a cuceri lumea....

*) Gazeta Germanilor naționaliști din Viena.

Armata a fost până acum singurul adăpost, în care și ficiorii naționalităților nemaghiare jupuite au fost tratați cu aceeași dragoste și cinste pentru limba lor. Așa ceva nu suferă dragostea maghiară de libertate. Auzi, să năcăjești ani întregi pe copiii naționalităților în școalele-temnițe cu „limba statului“ și apoi să-i dai pe mâna armatei comune, unde li-se vorbește iară în limba mamei lor, unde, înaintea judecătorului, se pot apăra în limba lor proprie, unde sunt tratați ca Germani, Români, Slovaci, Sârbi și doamne păzește nu ca Maghiari? Se poate așa ceva, își zic șoviniștii? Asta trebuie să se schimbe. Sistemul (felul) de îndobitocire, care domnește în institutele ungurești, zise „pentru învățatură“, să fie introdus și în armată, pentruca douăsprezece milioane de nemaghiari să afle și acolo, zilnic și în fiecare cias, că ei sunt numai iobagii maghiarismului puternic și fudul.

„Deutsche Bürger-Zeitung“ (Sibiu). În cercurile maghiare, conducătorii par a fi ajuns la convingerea, că o chestiune așa de însemnată, cum e a naționalităților, nu se poate deslegă simplu cu mijloace de forță brutală (temniță, gloanțe). Ei au început să întrebuințeze alt meșteșug, pentru a câștiga naționalitățile, adică pentru a le face bune pentru maghiarizare. Ținta cea dintâiu e să înlătore reprezentarea politică a naționalităților din dietă și să le înduplece să facă politica, pe care o facem acum noi Sașii în dietă, adică alăturarea la partidele maghiare. Deslegarea acestei probleme a încercat-o Khuen-Hedervary încă înainte de alegeri. După alegeri a continuat Tisza. Adevărat, că până acum n'au izbutit și nici nu vor izbuti, căci ar fi o adevărată sinucidere, dacă naționalitățile ar renunța (s'ar lăsa) la dreptul unei organizări politice. Pe partea maghiară par a nu fi pierdut încă orice nădejde, căci Tisza a declarat apriat, că va pertracta și mai încolo cu Românii.

Stiri politice din străinătate

Turcia. Răscoala Albanezilor nu s'a potolit încă. Guvernul turcesc e neliniștit, aflând, că un ficior de-ai lui Garibaldi, vestitul general italian, care a luptat pentru unitatea (împreunarea) Italiei, vrea să strângă voluntari (soldați de bună voie), cu cari să între în Albania și să ajute pe răsculați. Guvernul italian a luat toate măsurile de pază în porturile de pe malul italian al Mării-Adriatice, pentruca să nu poată pleca nime contra Turciei. Dacă n'ar face așa, celelalte Puteri, îndeosebi Austria, s'ar supăra, căci ele nu voiesc să se amestece în afacerile dinlăuntru ale Turciei. De altminteri Riciotti Garibaldi a declarat, că el nu vrea să se amestece în revoluția albaneză, ca nu cumva Austria să se amestece apoi și ea și să-și întărească influența (vaza) printre Albanezi.

Despre răscoală se mai spune, că Albanezii catolici cer scutirea de dări și de serviciul militar. Conducătorii lor cer însă deplină autonomie (neatârănare), declarând, că vor lupta până la cea din urmă picătură de sânge. Ei au până acum 50 mii de puști bune. Pe Albanezii catolici răsculați îi oprește dela un avânt mai mare teama de-a nu fi atacați de Albanezii mohamedani, cu toate că toți Albanezii, fără deosebire de religie, sunt nemulțumiți cu stările de-acum din Turcia.

Maroco. În împărăția aceasta din partea de meazănoapte-apus a Africei, de câteva săptămâni s'au revoltat o parte a populației vrând să pună pe un frate al Sultanului de-acum pe tron. Cauzele sunt cele vechi: jafurile, ce le fac slujbașii la încassarea dărilor, ura față de străini și lipsa de cultură. Revoluționarii au fost în mai multe rânduri învingători, așa că Sultanul, care încă a ajuns pe tron printr'o revoluție contra fratelui său, e în mare primejdie. Pe noi Europeanii ne interesează turburările de-acolo într'atâta, că și Franța și Spania ar dori să pună mâna pe Maroco. La meazănoapte sunt deja trupe spaniole, de cătră răsărit, din Algeria, se apropie oștire franțuzească. Atât guvernul francez, cât și cel spaniol declară, că nu vor să ocupe Marocul, ci să facă numai rândueală. Germania stă la pândă, ca nu cumva Franța să ocupe Marocul, căci prin aceasta s'ar întări și mai mult, afară de aceea Germania ar pierde o țară, în care desface foarte multe mărfuri. În ziua de astăzi, țările fac politica după cum le dictează interesele economice, adică după cum li-se par de ușor sau de greu a desface mărfuri și alte afaceri de negoț. Din cauze de acestea Germania de pildă vrea să-și câștige tot mai multă trecere în Maroco sau în Turcia, etc. iar Anglia și Franța nu s'ar lăsa să le iee altă țară pe dinainte. De altminteri pentru Maroco, Germania și Franța erau p'aci să se încăiere acum câțiva ani. S'au pus însă celelalte Puteri la mijloc și le-au împăcat cu mare greutate, hotărând toate Puterile împreună, ca Marocul să rămână țară neatârănătoare.

Mexico. Intr'un număr de mai înainte am dat la știrile de preste săptămână niște amănunte despre republica Mexico din America de mijloc. Spuneam atunci, că isbugnind acolo o revoluție, în care doresc să se amestece și Statele-Unite din America de meazănoapte (nord), vom avea prilej să mai scriem ceva despre Mexico. De-atunci și până acum au fost, în partea de meazănoapte a republicei, câteva ciocniri între trupele revoluționare și cele ale președintelui Diaz. A fost însă mai multă gălăgie și fum de praf de pușcă, decât ispravă războinică. Mexicani — partea cea mai mare Indiani — sunt niște oameni iuți de fire și se aprind ușor. De aceea și știrile, ce le publică despre „lupte“ nu prea sunt vrednice de crezământ. De altă parte corespondenții englezi ai gazetelor americane încă au un deosebit interes, ca să mărească lucrurile, pentruca să între armata Statelor-Unite în Mexico și „să-i împace“ pe Mexicani, jumulindu-i. Căci toată pricina neînțelegerilor vine dela Americanii din Statele-Unite. Bogătașii lor au format societăți cu milioane de dolari pentru lucrarea minelor, pentru construirea (facearea) de căi ferate ș. a. Străinii aceștia au început apoi să se poarte în Mexico, cași cum ei ar fi stăpânii băștinași. Președintele republicei, Diaz, ține cu străinii. Din cauza aceasta supărare la mulți Mexicani, apoi revoluție. După știrile din urmă, revoluționarii au încheiat un armistițiu (înțetarea luptei cu armele) cu guvernul pentru câteva zile, apoi e nădejde, că vor încheia și pace — pentru câțva timp. Căci în Mexico, ca în toate republicele din America de mijloc și de meazăzi, mai totdeauna e câte o revoluție mai mare sau mai mică.

Tăranii maghiari.

Tăranii maghiari, cari sunt membri ai partidului independent-democrat de conducerea lui Mezöfi au ținut, în sărbătorile Paștilor, un congres la Hajduszoboszlo (în Țara ungurească). La acest congres au luat parte o mulțime de delegați țărani din deosebite părți ale Ungariei, ceea ce e mare laudă pentru ei, căci dovedește, că s'au trezit din ameteala, în care i-au vârat domniilor lor jidano-maghiari cu minciunile despre ideile.

Dupăcum s'a văzut din plângerile, cari au răsunat la acest congres, țărani maghiari încă suferă în multe părți ale patriei noastre de pe urmă stăpânirii Jidanilor și a slujbașilor. Ei se plâneau de dările grele, cari apasă pe țărani mai mult decât pe proprietarii mari. Aceasta nici nu e mirare, căci tocmai acești țărani unguri și-au ales deputați tot proprietari mari, Jidani și Maghiari. Se mai plâneau de oficiile de dare, unde actele zac cu anii, fără ca să fie rezolvate. Din moșiile cele mari nu li-se dă și lor pământ cu arândă, ci se dă numai Jidanilor, cari îi store în modul cel mai neomenesc. Funcționarii administrativi, notari, pretori și alții se poartă cu ei ca și cum n'ar fi oameni.

Un delegat din Kisujszallas povestea, că pe timpul guvernului trecut (Kossuth-Weckerle-Apponyi), țărani din patru sate au vrut să ia în arândă uriașa moșie erarială din apropiere. S'au dus o deputațiune la Kossuth, Apponyi, Daranyi, dar înzadar. S'au mai dus o altă deputațiune la Kossuth, s'a rugat, s'a înjosit înaintea lui. Inzadar. Moșia a căpătat-o un Jidan bogat, care a luat-o cu arândă pe alți 12 ani. Acum 200 de țărani pot pleca la America.

Un alt delegat se plângea, că la ei în comitatul Bereg țărani nu pot afla de loc, cât de mari sunt aruncurile. Cam bănuiesc ei, că sunt aproape 126 procente, adică la 10 coroane dare mai plătește alte 12 cor. 60 bani!

Un delegat din comitatul Zala povestea, că primpretorul i-a zis într'un rând: țaran prost. Dar țaranul cuminte a știut, ce să-i răspundă primpretorului:

— Bucură-te, domnule, pân'ce țaranul e prost. Pentru că de va ajunge și el odată cuminte, nu-ți va mai da mâna să-l batjocorești.

Un altul se plângea, că în Karczag toți țărani sunt datori vânduți pe la bănci, mai ales pentru că n'au pământ. Și la ei e o moșie erarială (a statului), dar e dată la arândași bogați.

În modul acesta înșirau bieții oameni năpăstuirile îndurate, toți cu nădejdea, că trebuie să aibă odată sfârșit.

Vor avea sfârșit, dar numai atunci, când țărani unguri se vor întovărăși iară cu țărani români, ca pe vremea lui Antonie Lungu la anul 1437 sau pe vremea lui Gheorghe Dozsa la anul 1514. Insoțindu-se cu noi, să nu mai voteze la alegerile din cercurile dintre Români pentru domnișorii jidano-maghiari, ci să voteze pentru candidații partidului nostru național român, care vrea înainte de toate ridicarea bunăstării țaranului. În Ungaria noi Români suntem singura nație alcătuită din țărani. Deci numai în tovărășia noastră pot țărani din Ungaria să-și croiască o soartă mai bună.

Regele Sârbiei și vizita lui la Impăratul.

După omorirea barbară a regelui Alexandru al Sârbiei și a reginei Draga (în anul 1903), pe tronul devenit astfel vacant (gol) s'a urcat Petru din familia Caragheorghevi, dușmana de moarte a familiei Obrenovici, de care se ținea cel ucis. Domnia lui a fost foarte sbuciumată, mai ales din cauza fiului său mai mare, neastâmpăratul Gheorghe, și a alipirii Bosniei și Herțegovinei la monarhia noastră. Faptul din urmă știm, că eră p'aci să provoace un războiu între Sârbia și Austria, ceea ce n'ar fi fost, pentru monarhia noastră așa de mare față de vecina ei dela meazăzi, o primejdie, dar eră primejdia amestecării Rusiei și a izbucnirii unui războiu între Marile-Puteri din Europa. În sfârșit, Sârbii s'au astâmpărat și regele Petru a putut să se ocupe iară cu ideea lui iubită de-a cerceta curțile domnitorilor din Europa. La început acești domnitori nici nu voiau să știe de el, pentru că îl socotiau amestecat în omorul lui Alexandru. Numai după ce regele Sârbiei a îndepărtat pe ofițerii amestecați în omorirea înaintașului său, lucrurile s'au mai domolit. În timpul din urmă, bărbații de stat ai Sârbiei s'au convins tot mai mult, că trebuie să fie cât se poate de cuviincioși față de monarhia noastră și ca să arete aceasta și prin o faptă mai bătaoară la ochi, au hotărât, ca regele Petru să viziteze pe Domnitorul nostru. Hotărârea aceasta a făcut însă, ca Sârbii naționaliști să se simțească de două ori umiliți în mândria lor națională.

Mai întâiu îi umilește faptul însuși al vizitei, ce arjavea să facă regele lor la domnitorul, care a anexat (alipit) Bosnia și Herțegovina, țări socotite sârbești, la Austria. Al doilea îi umilește faptul, că aceasta vizită să se facă la Budapesta, capitala Ungariei. La Viena tot ar mai merge, dar să meargă tocmai în capitala maghiaro-jidană, li-se pare din samă afară rușinos. De aceea au și început să țină adunări în Belgradul Sârbiei, protestând în contra mergerii lui Petru la Budapesta. Gazetele din Pesta au început și ele să țipe, că regele ucigaș n'are ce căuta în Pesta. Curat vorba aluia: zi-i mamă gușată, să nu-ți zică ea. Ca să se împace lucrurile, s'a hotărât amânarea vizitei pentru la toamnă. Domnitorul nostru, fiind cam răcit, a înștiințat pe regele Petru, că la Budapesta nu va primi, căci are să petreacă mai mult în Gödöllő, un castel frumos mai departe de Budapesta. În felul acesta, vizita se va face la toamnă, nu în Pesta, ci în Viena.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țaranului român.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

De acum până la Anul-nou costă

2 coroane 80 bani.

Literatură și știință

Maroco.

Știrile din urmă sosite din Maroco sunt foarte neliniștitoare. Răsculații au încunjurat capitala Fez, pe care ar fi și cuprins-o. Sultanul e fugar sau prins de răsculați. Spania a trimis trupe dinspre meazănoapte. Franca a intrat dinspre răsărit cu o armată și înaintează înspre capitală. La știri politice am arătat, ce primejdii pot izvorî din încurcăturile americane. Aici vrem să dăm unele amănunte geografice despre Maroco, arătând și unele din obiceiurile locuitorilor.

Marocul e o împărăție în partea de meazănoapte-apus a Africei, în fața Spaniei. Domnitorul se numește Sultan și domnește fără dietă, făcând ce-i place, adică ce poate. Locuitorii sunt Berberi și Maurii (Arabi) în număr de 5—8 milioane. Toți sunt de religie mohamedană, cum sunt și Turcii și Tătarii.

Suprafața pământului e șes și munți. Cunoscuți sunt, încă din cele mai vechi timpuri, munții Atlas. Ținuturi uriașe din Maroc sunt pustiuri de nisip, mai ales partea de meazăzi, care se pierde în pustiul Sahariei, numit și Marea de nisip. Clima e ferbinte.

Locuitorii exportează (trimit afară din țară) orz, piei crude și argăsite, ouă, migdale (mandule), boi, legume, lână și ceară. Mai de mult erau vestiți ca pirați (tâlhari) de mare, cari pândiau corăbii cu mărfuri de-ale Europeanilor, furau marfa, iar pe oamenii de pe corabie parte îi omorau, parte îi duceau ca sclavi. Franca a pus capăt acestor tâlhării.

În țară e puțină rânduială. Hoți și tâlhari pretutindeni. Când își încassează Sultanul dările, trimite câte-o armată, care jefuiește și pradă ca în țară străină. De aceea în Maroco sunt totdeauna răscoale. La aceasta mai contribuie și luptele pentru tron, căci mereu să scoală un frate contra celuilalt, ca să ajungă domnitor Sultanul de-acum Mulai Abd-el-Hafid a ajuns pe tron în anul 1908, în locul fratelui său Abd-el-Azis, pe care l-a alungat de pe tron. Acum se vede, că l-a ajuns pe el rândul.

Un Italian, care a călătorit nu de mult prin lăuntru Marocului, descrie un ospăț marocan. Marocanii nu prea cunosc petrecerile, poate și din cauza nesigurății din țară. Afară de aceea, petrecerile lor sunt fără vlagă, căci dela ele lipsesc femeile, cari sunt ținute la oraș, închise în casele cu ziduri înalte, fără ferestri către strade. Femeile dela țară sunt mai libere, căci trăiesc de regulă în corturi.

Italianul primise o invitație la o petrecere de noaptea. În invitație se zicea: „Vino, fața ta va fi pentru noi un soare strălucitor“. În odaia cea mare, unde se făcea ospățul, eră aproape întunec, căci numai câteva lămpașe atârinate de pereți luminau puțin. Oaspeții se așază toți jos, cu picioarele încrucișate pe niște covoaie (țoale), cum stau la noi Țiganii. Niște fete negre desculțe, cu fața ca cerneala, din care se vede numai albul ochilor și al dinților, aduc apă frumos mirositoare pentru spălatul mânilor. Apoi vin sclavi, cari aduc de-ale mâncării în niște vase mari, pe cari le așază pe mese cu picioarele abia de-o schioapă. Toți se apucă de mâncare,

dar nu cu furculițe, ci numai cu mâna dreaptă. Mâna stângă e socotită spurcată, de aceea nu ating mâncările cu ea. Europeanul încă e silit să se folosească de degetele mâinei. Dacă vede Marocanul de lângă el, că nu ia destul din mâncare, îi caută el o bucată gustoasă și i-o înfundă în gură. De n'ar înghiți-o, Marocanul s'ar

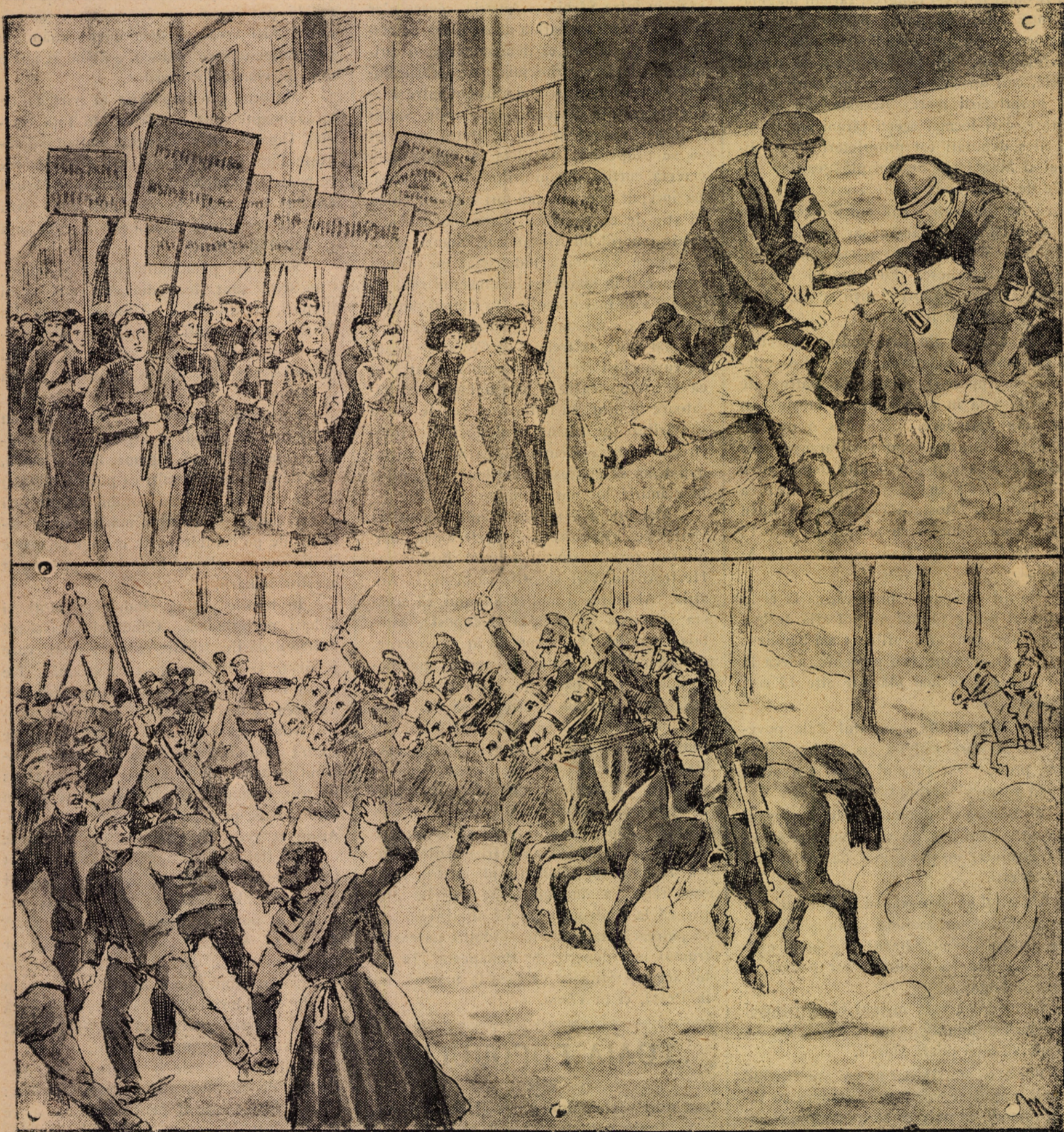
simți supărat de moarte. Mâncările, cari se compun mai ales din multă carne, orez și stafide, apoi tot felul de dulceduri, sunt făcute cu multă scorțișoară și coji de portocale (pomeranțe). La sfârșit vin sclave cu apă pentru spălătul mânilor și al obrazului, apoi se servesc fructe și dulceduri, precum și beuturi răcoritoare și îndulcite.

Vinul e oprit. Înspre ziuă, când se deschid porțile orașului (toate orașele din Maroc sunt încunjurate cu ziduri groase), pleacă și oaspeții.

Tot în felul acesta își petrec și oamenii din clasele mai de jos.

Răscoala viierilor din Franța.

— Atacul armatei asupra răsculaților. —

În numărul trecut al „Foi Poporului“ am fost amintit, că viierii din renumitul ținut cu numele *Champagne* (în țara franceză), unde se face vestitul vin scump, dulce și spumos, cu acelaș nume, s'au răscolat contra unor fabrici și a autorităților.

Cauza acestei răscoale este, dupăcum am fost spus, că ministerul francez a hotărât, ca numele acestui vin să-l poarte numai cel fabricat din mustul stors dintr'o anumită parte a acelu ținut.

Această hotărâre n'a putut, însă, să le

placă decât numai acelor, cari puteau acum vinde mai bine vinurile. Iar asta, a supărat mult pe cei din apropiere, cari s'au văzut scurtați în câștigul lor.

Nemulțumiții aceștia s'au răscolat și au navălit în ținutul cu fabricile de Champagne. Aici au dărâmat și aprins ce le venea înainte. Au dat foc la sate și au spart sticle cu vin cu milioanele.

În fața acestor stări a trebuit să sară armata, ca să restabilească ordinea. Mai mulți viieri au fost omorâți de gloanțele

armatei, care de altcum în Franța numai rar de tot pușcă asupra oamenilor.

Chipul nostru ne arată trei vederi din ținutul Champagne. Sus în stânga se văd femeile viierilor în fruntea unui convoiu de mii de răsculați, cari au pornit spre ținutul Eperney. În partea de sus, la dreapta, se vede cum au sărit să-i dea ajutor unui viier rănit greu de soldați dragoneri. În partea de jos a chipului se vede lupta între viieri și dragoneri.

Poezii populare.

Din Săliștea-Sibiului.

Culese de Ioan R. Curteanu, june.

Ciobănaș la oi am fost,
Fetele nu mă cunosc,
Ciobănaș la oi m'oi duce,
Fetele și-or face cruce.

Foaie verde foi de mac
Nici un sat nu-mi este drag
Ca Săliștea cea făloasă
Și cu fetele frumoasă.

Sălișteană gură dulce
Dela voi nu m'ăș mai duce,
Sălișteană ochi căprui,
Dar tu mult plăci ori-și-cui.

Frunzuliță foaie fragă
Știi tu mândruliță dragă
Intr'o seară ce ziceai:
Gura numai mi-i dai.

Și aseară la porțiță
Toată o-ai dat'o lui Ioniță,
Lui Pătru și Niculiță.

Ca mândruță de pe Grui
In Săliște fată nu-i,
Iar mândruței de pe vale
Nu-i gădesc asemănare.

Ca mândruță din Foltești
N'am cetit nici prin povești,
Dar ca cea de pe părau
Nu se află 'n satul meu.

Frunzuliță foi de soc
Venit-a vremea să plec,
Foaie verde rămurele
Și acum la revedere.

Frunzuliță foi de nuc
Cântă cucul să mă duc,
Taci cucule nu cânta
Că te-aude mândruța.

Mărioară gură dulce
Eu de-aici nu m'ăș mai duce,
Dară văd eu acum bine
Că mă depărtez de tine.

Insă te rog prea ferbinte
De min' mai adu-ți aminte,
Fie și din când în când
Prin scrisoare sau prin gând.

Și îți spun că te iubesc
Și la tine mă gândesc,
Te iubesc și te ador
Până când eu o să mor.

Din sacul cu glumele.

— De ce te-ai încălțat Petre cu ghe-tele cele vechi?

— Fiind că cele nouă sunt rupte.

Nepotul se duce la unchiul său, căruia avea obiceiul să-i ceară mereu bani. Acesta cum îl vede îi zice:

— La ce ai venit?

— Mă prind pe o sută de lei că nu ighicești.

— Bine. Ai venit iar să-mi ceri bani.

Nu, unchiule am venit să văd ce mai faci. Ai pierdut. Dă-mi suta de franci.

Știrile Săptămînii.

Sibiu, 4 Maiu n.

Dela „Asociațiune“.

În numărul de Paști al foii am spus, că „Asociațiunea“, la propunerea domnului Octavian Goga, a hotărît, ca să se ridice un bust (o statuie) marelui poet *Eminescu*, iar o a doua propunere, pentru ridicarea unui bust renumitului scriitor *Baritiu*, a făcut dl Parteniu Cosma.

În afacerea aceasta s'a lansat acum următorul apel:

„Mult Stimate Domnule! Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român din Ungaria“, urmând sentimentul de recunoștință și pietate obștească a neamului față cu marii bărbați cari l-au povățuit în drumul lui spre lumină, a hotărît în ședința sa din 13 Aprilie st. n. să ridice câte un bust aici în orașul nostru amintirii pururea vii a două figuri luminoase din trecut. Acești nemuritori sunt: *Mihail Eminescu* și *Gheorghe Baritiu*.

Pentru acest scop din partea „Asociațiunii“ s'au votat 1000 coroane, un început al contribuțiilor menite a realiza suma trebuincioasă.

Nu e nici o trebuință să încercăm a zugrăvi noi însemnătatea celor doi fruntași ai culturii noastre. *Eminescu* e în sufletul nostru, cântarea lui trăiește mângâind și sbuciumând cu putere neînfrântă inimile românești. De asemenea *Gheorghe Baritiu*, care a desgropat cu scrisul său trecutul sbuciumării noastre de veacuri pe acest pământ, trăiește în conștiința publică a cărturării noastre.

Credem că și D-Voastră veți binevoi a aprecia după cuviință importanța națională și culturală a acestei năzuinți — cea dintâi manifestare de acest fel a pietății noastre față de trecut, — și de aceea Vă rugăm să ne sprijiniți cu obolul Dumneavoastră, îndemnând pe cunoscuți și prietini să ne steie în ajutor la împlinirea acestui gând bun.

Contribuirile Vă rugăm să le trimiteți la adresa: „Biroul Asociațiunii“ Sibiu (Nagyszeben), strada Șaguna Nr. 6.

Primiți, vă rugăm, expresiunea distinsei noastre considerațiuni:

P. Cosma m. p., Oct. Goga m. p.,
prez supl. secretar.

Observăm, că o listă de subscripțiune se află și la redacția foii noastre, unde încă se primesc contribuiri benevole cât de mici, spre scopul amintit mai sus. — „Foaia Poporului“ a dăruit suma de 50 coroane.

Scriitorii români la Arad.

Cetitorii foii noastre își vor fi aducând aminte, că mai săptămânile trecute unii dintre cei mai de seamă scriitori români dela noi și din România, bărbații luminați cari poartă peana și dau atâtea mărgăritare literaturii românești, au aranjat în Sibiu o șezătoare literară.

Acești scriitori, la cari s'au mai asociat și alții, ce n'au putut lua parte la Sibiu, au ținut la Dumineca Tomii o altă șezătoare literară la Arad. La această șezătoare au luat parte domnii: Octavian Goga, Ioan Agârbiceanu, Cincinat Pavelescu, D. Anghel, Em. Gârleanu, D. Nanu, Caton Theodorianu, C. Moldovanu, A. Herz, Al. Stamatiad, Victor Eftimiu ect.

În trecerea lor spre Arad, scriitorii români au fost primiți cu căldură din partea

Românilor pe la gările dela: Vinț, Orăștie, Simeria, Deva, Ilia, Soborșin, Maria-Radna etc.

Duminecă la orele 10, toți scriitorii au mers la biserică, iar la ora 1 scriitorii din România au făcut o vizită episcopului Pap. După aceea a avut loc un banchet în onoarea scriitorilor, în restaurantul dela Crucea-Albă. La masă au vorbit Dr. Nicolae Oncu, Em. Gârleanu, Octavian Goga C. Pavelescu și alții.

Seara s'a ținut *Șezătoarea*, la care a luat parte un public numeros.

Di Cincinat Pavelescu a cetit poeziile *Vulturul*, *Serenada*, *Prefața unui album și Corbii*. Di Goga a recitat frumoasele poezii *Noi*, *Dăscălița*, *Un om*, *Cosașul și Oltul*. Au mai cetit schițe și poezii din operele lor domnii Gârleanu, Nanu, C. Moldovanu, Agârbiceanu, Eftimiu și alții.

Șezătoarea a ținut până după ciasurile 11, când apoi s'a început jocul. DAMELE erau toate îmbrăcate în diferite porturi țărănești.

Scriitorii români au rămas în Arad și în decursul zilei de Luni, când au vizitat toate instituțiile românești din Arad. Ei au plecat seara, fiind petrecuți la gară de un public numeros.

Aranjarea acestor șezători e ceva foarte frumos. Pe lângă distracția ce o are publicul la astfel de ocaziuni, nu mai încapă îndoială că și numele scriitorilor devin tot mai populare. Urmarea este: scrierile lor vor fi tot mai mult cetite și gustate. Iar aceasta e un mare progres pentru cultura și literatura noastră românească.

Alegerea dela Ighiu. E cunoscută scandaloasa „alegere“ dela Ighiu, unde căpătuitul administrației comitatense, candidatul guvernamental Szasz a reușit cu un vot contra iubitului nostru fruntaș, dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod. Români au contestat alegerea-minciună, petiția lor a fost însă respinsă de Curtea de cassatie (curie) pentru motive de formă. Alegătorii noștri n'au slăbit însă, și au înaintat o nouă petiție (reclamație). Petiția aceasta a fost primită.

Apărătorul alegătorilor români, alt fruntaș iubit al nostru, dl Dr. Aurel Vlad a arătat apoi cum o mulțime de alegători români au fost oprți dela votare, alții, vânduți cu sufletul lor necuratului, și-au vândut și votul. De aceea a cerut, ca alegerea să se casseze, și făcându-se alegere nouă, Români să-și poată alege pe omul dorit de ei.

În cauza acestei alegeri, Curtea de cassatie din Budapesta a adus Marți în 2 Maiu următoarea hotărîre și a ordonat: să se facă cercetare cu privire la 7 puncte din petiția (recursul) alegătorilor români, iar pe de cealaltă parte a dispus să se facă cercetare și asupra celor spuse în o contra-petiție (adecă petiția alegătorilor unguri). Cu ducerea la îndeplinire a acestei hotărîri a fost încredințată Curtea de apel (tabla) din Cluj.

† **Episcopul Szabo dela Gherla.** Marți în 2 Maiu a răposat episcopul greco-catolic al Gherlei, *Dr. Ioan Szabo*, în vârstă de 75 ani. În mormântarea se face Vineri în 5 Maiu n.

Episcopul Szabo a fost numit și instalat (așezat) de episcop la anul 1879. De el se legau odinioară speranțe mari: astăzi însă nu rămâne nici o faptă sau un lucru de dai Doamne după el, deși a stăpânit 32 de ani dieceza Gherlei.

DI Mihail Șandru, care a fost și comandantul regimentului 31, Mecklenburg-Strelitz din Sibiu, mai pe urmă general de brigadă (General-Major) în Brașov, a ieșit la pensie cu titlul de general de divizie (nemțește Feld-Marschall-Leutnant). Majestatea Sa i-a dat și crucea de cavaler a ordinului Leopold.

DI Dr. Costache N. Moldovan, originar din Ohaba (comitatul Făgăraș) a făcut în 12 Aprilie n. examenul de avocat în Budapesta, iar acum își deschide cancelarie advocațională în Șercaia, lângă Făgăraș. — Felicitările noastre!

Listele electorale din comitatul Sibiului. Se face cunoscut, că listele electorale provizorii pentru anul 1912 se pun în comunele din comitatul Sibiului spre vedere publică din 5 până în 15 Maiu st. n. și adevă în cancelariile comunale, respective notariale. În timpul acesta se pot înainta recursuri pentru primire în liste sau pentru ștergeri din liste. Aceste reclamațiuni încă se vor pune spre vedere publică în localitățile susnumite, din 16 până în 25 Maiu st. n., în care timp ori-cine are dreptul a-și face observările asupra lor. — Atragem deosebita atențiune, a cetitorilor noștri din comitatul Sibiului, asupra acestor liste. Dreptul de alegere e cel mai de căpetenie drept al unui cetățean.

Cine nu e în curat cu aceea, dacă are sau nu drept de alegător, să ne scrie și noi îi trimitem gratis o broșură, unde se află toate deslușirile, asupra dreptului de alegător.

Sfânta mănăstire dela Prilop (comitatul Hunedoarei) a primit de Sfintele Paști un dar foarte frumos. Doamna Elena Hossu-Longin, prezidenta Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei, a lăsat să se lucreze în atelierul dela Orăștie al acestei reuniuni o acoperitoare de altar, lucrată întreagă în chindisituri românești și a dăruit-o bisericii din mănăstirea Prilopului.

O librărie românească în Făgăraș. Primim următorul circular: Am onoare a aduce la cunoștință, că cu 15 Aprilie st. n. a. c. am deschis o Librărie în Făgăraș, în casele Domnului farmacist Hermann, sub firma înregistrată *Librăria Jer. Preda*. Librăria e asortată cu tot felul de cărți bisericesti, didactice, literare, economice și populare, cu ornate, potire, icoane, tablouri, feșnice, lumini de ceară curată, cruci de mână pictate, precum și cu toate tipăriturile și requisitele bisericesti, școlare, advocaționale și comunale. La dorință procur, cu prețuri originale, ori și ce cărți streine sau de specialitate, precum și compoziții muzicale sau ori și ce alte articole. Recomandându-mă binevoitorului sprijin al onorabilului public din Făgăraș și jur, asigur un serviciu prompt și conștientios. Cu deosebit respect *Jeronim Preda*, librar.

Ne bucurăm și felicităm pe dl Preda pentru frumoasa idee de a deschide o librărie românească, aranjată cum se cade, în Țara Oltului. Cât pentru Românii noștri din partea locului, credem că aceia îi vor da tot sprijinul de lipsă.

Logodnă. D-șoara Letiția R. Nicoară și dl Vasiliu Gliga, absolvent de teologie, logodiți. Ibănești, 24 Aprilie 1911.

Felicitări!

Pilda bună prinde. Consiliul comunal din Siclău a hotărât, ca de-acum înainte toate crâjmele să fie închise în zilele de Duminecă și sărbători. Propunerea a făcut-o fruntașul Ioan Codrean și ea a fost primită cu unanimitate (de toți). În comuna aceasta certele și dezbinările pricinuite mai ales din cauza beției între tinerime se înmulțiseră într'un mod îngrozitor. Rămâne acum să se facă o casă națională, unde să se strângă tinerimea la joc și la cetire de cărți și gazete bune.

Meseriașii români din Brașov. Într'un alt număr am dat câteva cifre despre numărul meseriașilor români din Brașov, și anume după gazeta săsească „Kronstädter Zeitung“. „Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor (calfelor) români, meseriași din Brașov“, al cărei președinte cu multă dragoste pentru meseriașii noștri e dl Petru Pop, jude în pensie, și-a publicat raportul pe 1910, din care mai dăm câteva cifre îmbucurătoare. În anul 1910 au mai intrat la meserii 145 de ucenici, așa că acum sun cu totul în Brașov 373, și anume 76 zidari, 58 pantofari, 41 mășari, 37 croitori, 37 lăcătuși (mecanici), 31 zugravi, 23 cismari, 17 lemnari, 6 legători de cărți, 6 măcelari, 6 tapițeri (cari fac canapele și scaune cu perine), 5 ferari, 5 dogari, 4 tipografi, 3 brutari (la cuptoare de pâne și jimble), 2 cărnățari, 2 perieri, 2 cococari, 2 strugari, 2 rotari, 2 tinichigii (cari lucrează vase de tinichea sau pleu), 1 croitor pentru haine de doamne, 1 curelar, 1 sculptar de peatră, 1 argășitor și 1 cofetar. Dintre acești ucenici, 60 au fost declarați calfe în anul acesta.

Averea acestei asociațiuni e de 94 mii 14 cor. 77 bani.

Dar pentru o gazetă. Dr. Svatomir Tuma, medic la Budweis în Bohemia, murind zilele trecute, a lăsat prin testament suma de o miie coroane pentru gazeta slovacă naționalistă „Slovensky Tyzdenik“. Omul acesta nu numai că a știut, cu ce greutate au să lupte gazetele naționaliste, dar a și căutat să aline încâtva aceste greutăți.

Inșelătorie c'o monetă de aur de 20 coroane. La vânzătorul de bomboane și alte dulcețuri Bosniacoff din Brașov s'a prezentat de unăzi un domn îmbrăcat foarte bine și a cerut să-i dea 20 bucăți de ciocoladă. Negustorul se grăbește să-l servească, îi pachetează marfa foarte frumos și i-o dă. „Domnul“ scoate din buzunar o monetă de aur și o aruncă pe masă. Bosniacoff îi dă 17 coroane rest. Vin alți cumpărători, și Bosniacoff nu mai are timp să se uite la moneda de aur. Seara, când își făcu socoteala, văzu, că nu era o monetă de aur, ci de alt metal galben. Nici nu avea pe ea tiparul coroanei, căci era o monetă, de care se dă copiilor ca jucărie. Inșelătorul n'a fost însă prins.

Un jubileu săsesc. Sașii au serbat nu de mult jubileul de 50 de ani decând au constituțiune (un fel de statut organic) în biserica lor națională.

Români din Țară în călătorie prin Turcia. Mai mulți Români din România, între cari și profesori universitari, au făcut o călătorie prin Macedonia. Pretutindeni au fost primiți cu multă bucurie, nu numai din partea Românilor naționaliști, ci și din partea Bulgarilor, Sârbilor, și mai ales Turcilor. Comitetele Junilor Turci le-au făcut primiri frumoase, primăriile o-

rașelor le-au dat mese bogate, la cari s'au ținut vorbiri frumoase. Indeosebi slujbașii cei mari turci nu puteau din destul lauda pe Românii de pretutindeni și-și arătau cu cuvinte calde bucuria despre prietenia, care domnește între Turci și viteazul popor românesc.

Omorît de un jandarm. Nevasta lui Madarasz din Tenke, lângă Oradea mare, făcea pe doctoreasa în sat. O femeie, care i-a luat leacurile, a murit. Tribunalul a pornit cercetare și a trimis jandarmi la locuința lui Madarasz, ca să caute după leacurile băbești ale nevestei lui. Acesta însă a vrut să-i oprească să între în casă, ba a luat chiar un topor, cu care amenința pe jandarmi. Unul dintre aceștia i-a înfipt baioneta în piept și Madarasz a rămas mort pe loc.

Boala de gură și de unghii la oameni. Din comitatul Eisenburg (Vas), dincolo de Dunăre spre Austria, vine știria, că boala de gură și de unghii s'a lățit foarte tare printre vitele locuitorilor. Cu tot controlul făcut, unii țărani au vândut lapte și unt dela aceste vite bolnave. Urmarea a fost, că s'au îmbolnăvit și mulți oameni, cari au ascuns însă boala. Imbolnăvindu-se acum de curând și un avocat, acesta a făcut arătare și acum s'a pornit o cercetare aspră pentru a dovedi pe ceice au vândut lapte și unt dela vaci bolnave. Cei dovediți vor fi, se'nțelege, aspru pedepsiți.

Holera în Rusia. În zilele trecute s'au constatat în Petersburg (capitala Rusiei) 16 îmbolnăviri nouă de holeră. Autoritățile au început să ia măsuri de apărare.

Un vifor îngrozitor au bătuit în două state din America-de-Nord. Comuna Bigheart a fost aproape rasă de pe pământ, căci au mai rămas numai șase case din ea. Tot așa au pățit alte două orașele. Până acum s'au aflat treizeci de morți, numărul lor trebuie să fie însă cu mult mai mare. Cu mult mai mare e numărul răniților. Mulți au fost apucați de vifor stând pe balcoanele (pridvar) caselor lor și aruncați în curte, unde i-au omorît sau rănit dărâmurile caselor. Conducătorul unei locomotive au fost luat de pe mașină și aruncat la o distanță mare, într'un sat au dus vântul pe o femeie până la o depărtare mare isbindu-o de un copac.

Cât vom mai trăi? Un matematician francez (unul care se ocupă tot cu calculul sau matematica) zice, că oricine poate face socoteala dinainte, cât mai are să trăiască. Și anume iată cum: Scade vârsta de-acum din 86, restul (ce-a mai rămas) împarte-l cu doi și ce ai căpătat îți arată anii, câți mai ai să trăiești. De pildă: Cineva e de 42 de ani. Scăzând 42 din 86, mai rămân 44. Împărțind 44 cu 2, căpătăm 22 ani. 22 și cu 42 fac 64. El va trăi deci până la vârsta de 64 de ani. Socoteala aceasta o pot face numai cei-ce au vârsta dela 12—60 ani.

Noi însă știm: „Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului...“

Foc mare în Braila (România). În Dumineca Paștilor, dimineața pe la 4 jumătate ore a izbucnit foc în prăvălia de încălțăminte a Evreului Grünberg. Toată lumea dormia. Un vânt puternic, care hătețea, a risipit focul iute preste alte case,

asa încât au ars 18 prăvălii. Oamenii abia au putut scăpa din flacări, așa că 68 de persoane au rămas fără adăpost. E o minune, că n'au perit și oameni în focul acesta îngrozitor. Soldații și pompierii (aceștia sunt în România tot soldați) intrau, cu primejdia vieții, prin case și scoteau oamenii din mijlocul flăcărilor. Un pompier a fost rănit greu de un zid, care s'a prăbușit.

Jidanul Grünberg, la care a izbucnit focul, a fost arestat și dus la poliție, fiind bănuit că el a pus înadins foc în prăvălia sa. Bănuiala e întărită și prin împrejurarea, că la ivirea focului numai el și familia lui se aflau sculați și îmbrăcați. Grünberg era asigurat contra focului pentru o sumă mare de bani.

Amețeala. Coșurile (hoarneau) dela fabrici sunt foarte înalte, pentru că fumul din ele să nu împuție aerul din orașul, unde sunt fabricile. De multeori, însă, trebuie să se facă reparaturi chiar pe vârful hornului și atunci lucrătorul trebuie să se arce până sus. Intr'o seară trecătorii dintr'o parte a Berlinului fură opriți pe loc de niște țipete, cari veniau dela o înălțime mare. Ce se întâmplase? Doi lucrători se suiseră pe vârful unui horn de fabrică, înalt de 45 metri, ca să repareze ceva. Pe unul din ei îl apucă amețeala și el eră să cadă jos, de nu-l ținea celalalt, care începu să strige după ajutor. Fură chemați câțiva pompieri, cari se urcară pe vârful hornului, unde îl legară pe cel amezit cu funii și-i dederă drumul în jos.

O propunere pentru scăderea timpului de miliție. Deputatul francez Jaurès (cetește Jore) a prezentat în Camera franceză un proiect de lege, prin care timpul de serviciu în armată să se reducă (scadă) la șase luni. Aceasta se va putea face însă numai atunci, când creșterea militară se va începe încă din școală. În cazul acesta gimnastica și deprinderile militare vor trebui să se facă în școlile primare și secundare în măsură cât se poate mai mare, așa că cele șase luni făcute în cazarmă să fie numai pentru completarea cunoștințelor și a creșterii cu adevărat militare. Ideia aceasta n'ar fi rea, numai cât ar trebui să o primească toate statele, ca să nu pară unul mai tare decât celalalt.

O rugare. Subscrisul mi-am pierdut în comuna vecină Săcădate libelul de depunere Nr. 339, dela institutul de bani „Plugarul“ din Săcădate. Suma depusă este Cor. 4000.39. Celce l'a găsit s'au l'ar afla de acum înainte, binevoiască a se adresa la *George Filimon*, econom în Glâmboaca (Glimboka, p. u. Alsoporumbak).

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor români sibieni, din prilejul expoziției de vite a Reuniunii române agricole, ținute în Săcel, s'au făcut următoarele daruri: N. Hențiu, prezid. juriului expoziției; Aurel Hățegan, notar, Vale, I. Batuca, not., Galeș, Val. Savu, not. substitut, Aciliu, Val. Pop, not., I. Dancu, propriet., Aron Flucus, paroh, G. Bucșa, v.-notar, Gligor Dancu, mare proprietar, toți din Săcel; A. Vlad, paroh, Mag, I. Popescu, propr., Sibiel, N. Tămaș, notar, Cacova, N. Drăgan, notar, Bungard, Aur. Decei, not., Gurarâului, Valer Popovici, par., Sibiel, Timoteiu Popovici, prof. Sibiu, fiecare câte 1 cor.; I. Patachi, înv., Săcel, Ioachim Marcu, par., Broșteni și so-

ția sa Ana n. Dancu, câte 50 bani; Romul Perian, cassarul Reun. agricole, 40 bani și Victor Tordășianu, secret. 10 bani. Total 18 cor.

Poporațiunea Japoniei și Chinei. În anul 1910 s'a făcut și în aceste două împărății mari aziatice, cu locuitori de rasă mongolă, recensământul poporațiunii. Rezultatul e următorul: *Japonia* are, cu *Coreea* împreună 65 milioane, *China* aproape 450 de milioane de locuitori. În *China* locuiește aproape a patra parte din toți oamenii de pe pământ.

Asociațiunea Esehiană. Toate gazetele din patrie au publicat în mai multe rânduri prospectul societății de asigurare, numită „Asociațiunea Esehiană“. Cercetându-se mai deaproape felul de asigurare al acestei Asociațiuni, s'au aflat următoarele:

Celce își asigură pentru caz de moarte un capital de 2000 coroane, plătește pe an o premie de 12 cor. (1 cor. pe lună) și 10 cor. taxa de înscriere. După fiecare caz de moarte din grupul lui, plătește 2 cor. Un grup se compune din 1200 membri și dupăcum mărturisește însași direcțiunea, în fiecare an mor dintr'un grup cel puțin 96 de membri, așa că fiecare membru viu din grup trebuie să plătească de 96 ori 2 cor., adică 196 coroane pe an, la cari adaugând și pe cele 12 cor. face 204 cor. pentru un capital de 2000 cor.! La orice altă bancă te-ai asigură pentru suma aceasta, n'ai plăti mai mult de 85 până la 95 cor. pe an!

Plata aceasta de 2000 coroane nici nu e pierdere pentru societate. Intr'un grup sunt 1200 membri. Dacă moare unul, cei 1199 plătește fiecare câte 2 coroane, cu totul 2398 coroane, așa că societății îi mai rămân 398 coroane câștig curat. Direcțiunea mai făgăduiește și o leafă (simbrie) de 50 cor. lunar, dacă un membru asigurat ajunge neputincios înainte de moarte. Leafa aceasta se plătește însă numai *dacă vrea* direcțiunea.

Dacă moare un membru fără să fi împlinit anul ca membru în asociațiune, nu capătă nimic, pe când toate societățile de asigurare plătește suma asigurată și dacă ai plătit numai taxa pe un sfert de an. O altă jefuire a membrilor constă în aceea, că dacă un grup nu are 1200 de membri, ci mai puțini, moștenitorii celui asigurat nu capătă 2000 de cor. ci mai puțin, așa că dacă sunt de pildă numai 110 membri în grup, nu se plătește nimic!

În anul 1910 Asociațiunea Esehiană a încasat dela membri 64 de mii 403 cor. Din banii aceștia au cheltuit pentru lefuri la funcționari, tot felul de daruri pentru membri din direcțiune și alte trebi de acestea 53 de mii 833 coroane! Sunt funcționari (slujbași), cari au o leafă de zece mii de coroane pe an. Se vede deci, că Asociațiunea aceasta e pentru căpătueala câtorva, cari se folosesc de prostia oamenilor. Că sunt și Români între slujbași, n'are să ne mire, căci aceștia sunt pentru a prinde pe Români proști. De aceea le zicem Românilor noștri: feriți-vă de orice societate străină, fie bancă, fie de asigurare, fie însoțire economică, căci străinul umblă totdeauna numai după banul nostru, căutând să ne înșele și să ne aducă la sapă de lemn. („Foaia Poporului“ a respins de mult anunțurile Esehianei, iar mai zilele trecute din nou).

ECONOMIE

Ce isprăvuri mari se pot face, dacă înființăm însoțiri (tovărășii) la sate.

Rar simțim o bucurie mai mare ca atunci, când aflăm că Români dintr'un sat aduc cât mai multe jertfe, ca să-și susțină școala lor națională, curat românească, apoi când resping cu scârbă pe orice străin de neam, care ar veni să se așeze între ei sau care ar vrea să fie ales, cu voturi românești, în vre-o slujbă domnească sau chiar deputat, și în sfârșit, când auzim, că în cutare sat s'a înființat o nouă tovărășie economică, *fără să între în legătură cu străinul!*

La noi sunt încă puține, prea puține tovărășii de felul acesta. Cu mult mai multe sunt însă la frații noștri din România, unde *preoții și învățătorii* s'au făcut apostolii înființării de tovărășii țărănești. Astăzi vrem să arătăm fraților români isprăvurile făcute de însoțirea țărănească „Frăția“ din Slobozia (județul Dâmbovița, România), și anume mulțumită vrednicului preot al satului, părintele Ilie Popescu.

Însoțirea aceasta a început să lucreze în anul 1901 cu un capital de 190 lei. În anul 1906 a fost ales președinte preotul Ilie Popescu.

Mulțumită muncii fără preget a noului ei președinte, tovărășia a făcut progrese uimitoare. În zece ani, capitalul a crescut dela 190 lei la 50 de mii, afară de fondurile de rezervă și depunerile spre fructificare.

Pe lângă împrumuturile date sătenilor pentru trebuințele lor, în anul 1909 banca a luat în arândă pășune pentru săteni, a scos mai bine de o sută pogoane (un pogon e mai mic ca un jugăr de-al nostru) zălogite în cea mai mare parte la cămătarii din sat, cari jefuiau fără milă pe ceice aveau nevoie de împrumuturi.

Banca a ajutat și la înființarea altor tovărășii în sat. A dăruit o mie de lei pentru clădirea școlii, în anul 1908 a luat în arândă o moșie, în care locuitorii din comună au mai bine de 600 pogoane, plătiind arânda cu 28 lei pogonul în loc de 80 lei, cât plăteau mai înainte. Banca procură locuitorilor în fiecare an cartofi de sămânță din Moldova. În anul acesta banca a procurat membrilor ei 13 vagoane de cartofi pentru a-i pune pe 280 de pogoane.

În anul 1908 s'a înființat cooperativa (tovărășia) de lăptărie „Lucefărul“, care desface zilnic, în mijlocie, 700 litri de lapte procurat dela săteni, cărora li-se plătește dela 14—22 bani litru, după grăsimi și anotimp. În modul acesta, banca plătește sătenilor pe lapte în cursul unui an 35 de mii de lei.

Produsele acestei lăptării se vând în București, unde este o federală (o adunare) a cooperativelor (tovărășiilor) sătești cu o prăvălie mare tocmai pe Calea Victoriei, cea mai de frunte stradă în București.

Prin înființarea acestei cooperative s'adus sătenilor mari foloase căci a ridicat prețul laptelui, pe care crâjmarii îl plăteau mai înainte cu 8—12 bani litru. Ministrul

de domenii a dăruit lăptăriei un taur de rasa Simmental și doi vieri, așa că se va îmbunătăți rasa vacilor și a porcilor.

Tot banca a mai înființat și o grădină mare de tot felul de legumi, cari se vând cu preț bun în oraș.

Banca mai procură sătenilor pluguri, mașini și alte unelte de plugărie, pe cari le plătesc în rate.

În vara aceasta, banca își clădește, cu 22 mii de lei, un local propriu.

Iată isprava tovarășilor dela sate! Sașii dela noi au în toate satele lor astfel de tovarășii, în România sunt deja cu miile, numai noi ne mișcăm mai greu, rămânând tot mai mult în urma altor neamuri.

(De altcum asupra tovarășilor vom publica în curând mai multe amănunte în „Foaia Poporului“).

Stiri economice.

Târgul Sibiului. Un fruntaș de-ai noștri, care a luat asupra sa sarcina ca să ne raporteze cum a fost târgul, ne scrie următoarele: Prețul vitelor a fost bun și s'au vândut multe. Oi s'au mănât vre-o 6000, dintre cari s'au vândut 4090, cu prețuri deosebit de mari: părechea de oi cu mică dela 44 până la 60 coroane. — *Vitele cornute* s'au vândut cu un preț, cum economii noștri n'au căpătat nici odată până acum. Cu o zi înaintea târgului, s'a dat în Gușteriță și Șura mare pentru boi de tăiat 82 coroane pe 100 de kilograme greutate cu viață. În ziua târgului s'a urcat însă prețul dela 84—92 cor. pe 100 de kilograme. Astfel e de a se înțelege, că de Duminică încoace, măcelarii Sibieni au urcat din nou prețurile. La târgul de vite cornute s'au mănât în ambele zile vre-o 8000 de capete, ceace este mai puțin ca în alți ani la acest târg. S'au vândut, pe lângă cereri grozave, 2682 capete, dintre cari 2052 preste 2 ani, iar 630 capete sub 2 ani. E de însemnătate, că 660 capete s'au încărcat pe 52 vagoane, dintre cari 282 capete au fost trimise în Austria și anume: în Moravia 159, Boemia 72, Salzburg și Austria de sus 51, iar în Viena 41 de capete. — *Cai* au fost duși la târg 2800 capete, dintre cari s'au vândut 934, deasemenea cu prețuri mari.

După cum vedem, târgul de vite al Sibiului, a adus prețuri foarte bune economilor noștri. Nu tot așa putem zice despre târgul de mărfuri. Acesta a fost mai puțin căutat. Fiecare cumpăra numai cele mai de lipsă la casă. De altcum asta se cam știe, că în mărfuri e mai bine cercetat târgul de toamnă, iar la cel de primăvară se trec mai bine vitele.

Contra gândacilor de Maiu. Într'unul din numerele trecute am arătat din nou paguba cea mare făcută de gândacii de Maiu în grădinile noastre de pomi. Dl vicecomite al comitatului Sibiu a dat acum un ordin, prin care arată, că vor fi supuși la pedepse grele cei cari n'au pustiit gândacii de Maiu până la 10 Maiu n. Toți sunt dator să strângă gândacii de Maiu și să-i aducă la primărie, și anume de fiecare jugăr de grădină sau viie un chilogram de gândaci pe zi, pentru loc sub un jugăr o jumătate chilogram. Cei-ce n'au dus gândaci la primărie, vor fi arătați la comitat și pedepsiți numai decât. Pedepsa se va micșora însă, dacă cel pedepsit va aduce după aceea gândaci. De fiecare chilogram de gândaci vii, se plătește adu-

nătorului 10 bani. Copii de școală să se îndemne cu tot dinadinsul la prinderea gândacilor. Taxa de sus se plătește jumătate din partea comunei, iar jumătate din partea comitatului. Comitatul plătește însă numai atunci partea lui, dacă și comuna contribuie cu partea ei de 5 bani pentru chilogram.

După cum aflăm, în zilele prime după ivirea gândacilor s'au plătit dela comitat aproape 2000 coroane (adecă pentru aproape 20 milioane de gândaci).

Din Drăguș ni-se scrie: Statutele Însoțirii de credit dela noi au fost aprobate din partea tribunalului reg. din Brașov, cu datul de 27 Martie, sub Nr. 2400—1911. Însoțirea noastră încă se alătură la centrala însoțirilor de credit. I. S.

Foarte bine! Numai înainte preste tot locul!

Un dușman nou al pomilor. În comunele din partea de meazăzi a comitatului Baci (dincolo de Tisza) s'a ivit un soi nou de omide, necunoscute până acum, cari rod mugurii pomilor. Din Budapesta s'a trimis un învățat, care să cerceteze și să afle, de va putea, un mijloc pentru stărpirea acestui nou dușman, care amenință pomii din țara noastră.

Frații din Țară la noi.

La încheierea foii aflăm că Cercul Artistic și Literar „Artă și Muncă“ din Râmnicu-Vâlcea (România) sosește în excursiune la Sibiu mâine, Vineri, la 4 ore după amiază. Membrii acestei societăți, în număr de vre-o 60 persoane, au plănuțit a vizita Sibiu și Săliște. Doi domni au sosit deja spre a face încauțirare Vineri după amiază excursioniștii vor vizita orașul nostru, iar Sâmbătă dimineața vor pleca la Săliște, unde doresc a azista la serviciul religios în biserică și a vizita fruntașa comună Săliște.

Reîntoarcerea dela Săliște la Sibiu se va întâmpla Duminică dimineața. În această zi, înainte de amiază vor lua parte la serviciul duminicezesc în Catedrală, iar după aceea vor vizita orașul și instituturile românești mai de seamă.

Salutăm călduros pe frații noștri din România liberă, cari vin la noi ca să ne cunoască cum trăim și ce facem în această patrie a noastră, unde suntem atât de asupriți și năcăjiți de cărmătorii țării de azi.

Ce e drept, Românii de aici nu le vor putea face excursioniștilor o astfel de primire, cum de pildă se întâmplă în România, când sosesc grupuri mai mari de excursioniști. Dar cauza acestui neajuns este a se căuta în vitregitatea stărilor dela noi. Cine se va uita bine în jurul seu, va înțelege totul.

Înima Românilor Sibieni și a Săliștenilor se bucură însă de această vizită. De aceea le zicem: Bine a-ți venit!

Bioscopul Apollo. Reprezentațiile Bioscopului Apollo sunt urmărite cu acelaș viu interes, care s'a arătat dela început. La această contribuie mult variația programului. De remarcat pentru Români a fost zilele trecute unele scene, cari arătau defilarea trupelor române în București pe dinaintea regelui Carol. Dela 1 Maiu reprezentațiile se încep: una la 6 și jumătate ore seara, iar a doua la 8 și jumătate ore.

Liferări, licități, arândări și altele.

(Datul este totdeauna după *calindarul nou*).

16 Maiu: Licitarea pardoselii pe drumul de țară — 922 metri — în Făgăraș. Oficiul de stat pentru zidiri.

22 Maiu: Vinderea a 1000—1100 stângini metrici lemne de fag pentru foc. Stânginul cu 10 coroane. Primăria Archita (comitatul Odorheiu).

22 Maiu: Licitarea pardoselii trotorelor cu asfalt în Elisabetopole. Magistratul orașenesc de acolo.

Poșta Redacției.

Vasile Dalea în Fer. De aici se trimite regulat foaia. Reclamează la posta de acolo și spune, că dacă nu și-o va aduce regulat vei reclama mai sus. De altcum numărul de Paști a fost reclamat de mai mulți abonați de-ai noștri. Asta încă e o dovadă, că la sărbători prin multe locuri se șterpelesc gazetele de oameni, cari încă le place să cetească, dar de pomeană. Bine ar fi ca încetul cu încetul să-i putem dovedi pe aceștia, ca apoi să-i dăm atât pe mâna judecării cât și de ocară în lumea mare.

Petru Manca în A. Corespondențele amintite de numita persoană nu știm să fi sosit. Vă rugăm a mai întreba vre-odată, ca fără amânare să se reguleze afacerea. Mulțumită pentru bunăvoință!

Nicolae Murgu în F. Numărul dorit s'a trimis. Foaia merge regulat de aici.

Nic. Făgărașiu în C. Acelaș răspuns și D-Tale. Am scris de altcum și notarului respectiv. Dacă se mai întâmplă serie-ne, și o să facem arătare contra lui.

Nic. Susman în G. Foaia D-Tale încă merge. Cea reclamată s'a trimis.

Florea Pop în B. Adresa s'a schimbat, iar cele dorite s'au trimis.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e însemnată după *calindarul vechin*).

23 Aprilie: Borșea, Dobra, Gradiștea, Lipova, Pauliș, Sălașul de sus, Zernești.

24 Aprilie: Cața, Keckemet, Reteag, Șimand.

25 Aprilie: Aiud, Chezdi-Oșorheiu, Dezna, Farkaslaca, Singorgiu-lăsesc.

26 Aprilie: Birchiș, Pecica-maghiară (com. Arad)

27 Aprilie: Sărcaia.

28 Aprilie: Bogșă-montană.

29 Aprilie: Bercaș, Reginul săsesc, Tașnad.

30 Aprilie: Corond, Deva, Soborșin.

1 Maiu: Goroslăul de pe Someș, Lăpușul-ung.

2 Maiu: Petroșeni.

3 Maiu: Fântâna (Hidegkut), Sân-Mărtinul-Homorodului, Trăscău.

4 Maiu: Bistrița, Borșneul mare.

5 Maiu: Bechicherecul mare, Soporul de jos.

6 Maiu: Chibed.

7 Maiu: Spermezeu, Juclul de jos, Micăsasa, Poiana sărată.

8 Maiu: Bateș, Iașenova, Mocrin.

9 Maiu: Ohisdu.

10 Maiu: Hadad.

În aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Dare de samă și mulțumită publică.

La rugarea noastră trimisă emigrantului nostru Toma Antonie aflător în Kokoma Ind. din America a binevoit a contribui pentru renovarea bisericii noastre greco-catolice de aici și clădirea unui turn nou emigranții de acolo cu următoarele sume: Toma Antonie 5 dolari, Constantin Stănilă 5 d., Simion Hoandă 5 d., Ilie Drăghicui 5 d., Ioan Moisiu 1 d., Toma Liulea 2 d., Ioan Burja 1 d., Ioan Prie 1 d., Maria Filip 1 d., Simion Hoandă 50 cenți pentru schimbatul banilor, Ilie Drăghicui pentru schimbatul banilor 1 dolar, Ioan Burja 50 cenți toți din Săcădate, Ioan Budacu 25 c., din Oprea-Cârțișoara, Vasile Budacu 25 c., din Oprea-Cârțișoara, Nicolae Budacu 20 c., din Oprea-Cârțișoara, Mateiu Purarescu 25 c., din Bradu, Ilie Gavrilă 25 cenți din Avrig, repausații Ioan și Ana din Avrig 25 c., Tamaș Ioan Vuleu din Scoreiu 25 c., George Bărdașiu din Scoreiu 25 c., Dionisiu Toma Halmaghi din Scoreiu 25 c., Ioan Hampu din Scoreiu 25 c., Nicolae Marcu din Scoreiu 25 c., Ioan Hampu din Scoreiu 25 c., Niculae Lungu din Scoreiu 25 c., Niculae Marcu din Scoreiu 25 c., Ioan George Streza din Scoreiu 25 c., Ioan Lupea din

Nr. 785/1911

140 2-2

Publicațiune.

Comuna politică Boița vinde pe calea licitațiunii publice ce se va ține la această primărie în 14 Maiu st. n. 1911 la oarele 3 p. m. o cantitate de 940 m³ lemne de brad tăiate în tăetura Floare Riu-Vadului.

Condițiunile mai de-aproape se pot privi la această primărie.

Boița, în 18 Aprilie 1911.

Primăria comunală.

O vilă de vânzare.

Se vinde din mână liberă o vilă zidită nou, cu o grădină frumoasă. Extensiunea pământului este 228 stângini cu totul. Preț moderat. Doritorii să se adreseze la proprietar în Sibiiu, Ziegelgasse Nr. 3 a. 111 1-3

Vinuri de masă escelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri

57 16- JOSEF SCHULTZ Sibiiu, strada Urezului 20.

O casă

civilă, parte suprafață, parte etagiu, constătoare din 6 odăi, 2 culine și 1 odăie manzart, în centrul orașului, este din mână liberă de vânzare. Informațiuni mai deaproape se dau în cancelaria Dr. Boncz, Sibiiu, strada Cisnădiei 34. 117 4-

O domnișoară sau un domn tinăr

se caută pentru corespondență română în un birou mare dintr'un oraș în Croația. Se recere a ști perfect românește și nemțește. Locuință gratis, iar victul în casa directorului. Detaluri mai deaproape se dau la administrația „Foi Poporului”. Pentru răspuns a se alătura o marcă postală.

Lemne de foc ușoare.

Scânduri (marginii) de 1 metru de lungi cum și trunchii, cu vagonul sau în detail; apoi l. lemne de fag pentru foc, neplutite, tăiete și netăiete, recomandă

Eduard Zimmermann Sibiiu, strada Trenului (Bahngasse) Nr. 14.

Pentru traducerea

unui catalog din nemțește în românește se caută o persoană potrivită.

Din țiglăria din Avrig

(Felek, comitatul Szeben)

oferim 70 8-20

Țiglă de cement

de prima calitate în diferite colori prelungă garanție îndelungată.

J. Răduțiu & Comp.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

P. T.

Prin aceasta aduc la cunoștință on. public, că de rzi înainte sub numirea

BERE DE CARPAȚI

pun în vânzare bere albă de un grad mai înalt, și care va documents, că berea mea corăspunde în calitatea berei de Steinbruch, și altor beri de orașe mari.

O probă și desigur va adeveri afirmațiunea mea.

Berea de Carpați să vinde în toate Restaurațiunile mai fine cu păharul, să capătă însă și în sticle în cele mai multe birturi, și la comercianți.

Rog a fi atenți la vigneta „Bere de Carpați”

130 2-5

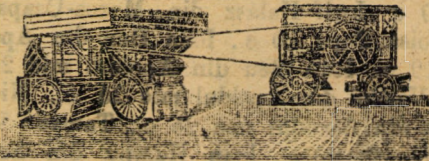
din fabrica de bere a lui RUDOLF HABERMANN, Sibiiu.

Dacă D-Ta vrei să ai

o mașină de imblătit cu motor, cruțătoare

sigură în lucrare

implinind lucrul distins

și pe lângă prețuri favorabile, cu condiții de plată ușoare, cu garanță deplină, — atunci adresează-te cu cererea la

SZÜÖS ÖDON

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 66,

La cerere se trimite catalog și preliminar gratis și franco. 92 7-10

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos
1 mil. cor.

Nu întârzia

a participa

Câștiguri de câte:

600,000 C.	90,000
400,000 „	80,000
200,000 „	70,000
100,000 „	etc.

la loteria a 28-a a loteriei de clase reg. ung., ce se începe acum cu clasa primă

Colectura principală

Iuliu Friede et Comp.

SIBIIU

Strada Cisnădiei Nr. 1.

BRAȘOV

Strada Vămei Nr. 36.

recomandă pentru clasa primă, a cărei tragere va sfla loc la 18 și 20 Mai, lozuri originale de cu prețul oficial de

$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$
150	3	6	12

Cor.

Fiecare comandă să efectuește imediat, însă numai pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. 131 2-4

Vă rugăm a tăia aici și a ne trimite nouă acest coupon umplut

Vă rugăm a lipi acest coupon pe o carte postală.

Cupon de comandă.

Vă rog pentru trimiterea de

un los întreg à K 12—	o jumătate à K 6—
un păt ar „ „ 3—	o optime „ „ 150

Adresa exactă: Numele:

Locuința:

Poșta ultimă:

Prețul fi trimis deodată cu mandat postal

Prețul binevoiti a-l ridica prin rambursă

Ce nu e de lipsă Vă rugăm a șterge.

F. P.

Cheque-uri pentru trimiterea banilor și planul loteriei se trimit la dorință gratis și franco.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de larnă în mare asortiment

noutățile

posite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisinel și „Kaglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 59 17-

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de artiali de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesi în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

În America unicul **Depozit de cărți românești** este **Biblioteca Română în New-York**

65 St. Marks Place.

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceașornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns.

145 1 -

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteritei Nr. 26

recomandă onoratului public interesat **atelierul său**, unde se execută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 10-52

Câștigul cel mai mare eventual 600,000 marce.	Anunț de noroc	Câștigurile sunt garantate de stat.
--	-----------------------	-------------------------------------

Invitare la participare la

Șansele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige

9 milioane 841,476 de marce

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos

600,000 de marce

resp.	câștiguri à
560,000 marce	300,000 marce
550,000 >	200,000 >
540,000 >	100,000 >
530,000 >	60,000 >
520,000 >	50,000 >
515,000 >	45,000 >
510,000 >	40,000 >
305,000 >	30,000 >
303,000 >	20,000 >
302,000 >	15,000 >
	10,000 >

etc.

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă dela clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasa primă e ev. de m. 50,000 ear cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasa primă sunt: 118 5-

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3.50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
--------------------------	------------------------------	----------------------------------

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco. Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acum sau cel târziu până la

19 Mai n.

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg 36.

Tălați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., Nr. 1043 bancher, Hamburg 36.

Trimite-mi	Loz întreg	à 6 Marce (7.- K)
	> de jumătate	> 3 > (3.50 >)
	> de un sfert	> 1.50 > (1.75 >)

Adresa:

Prețul aici alăturat cu mandat / Ca nu-i doriți. / cu rambursă / să se ștergă.

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 7-50.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșete, cu capă, cu talpa bătută tare cu cui, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6-50. Expedare cu rambursă. 12 9-

C. GRÜNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

Ingrădituri uimitor de ieftine! **Invențiune senzațională!**

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea nelatrecută a

impletitudii Hungaria

patentată. 44 9-12

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30 fleri și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sârmă, de ingraditură din impletituri și de gratii

Budapesta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientios. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

Singurul institut de asigurare ardelen

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5. **SIBIU** Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eține, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte. 60 17-

Șumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K 5.003,540-78	Starea asigurărilor cu foc K 119.839,992-
Capitale asigurate pe viață	4.834.801-12	sfârșitul anului 1910 (viață) 11.020,266-
schitate	4.571,035-31	Fonduri de întemeiere și de rezervă
		2.428,317-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Pentru 13 Coroane.

Cele mai nouă ceasornice Electro-Gold-Remontoir de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele: Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendid galvanizate cu aur 14 carate, ce fiecare le prețuiește la 100 cor. În realitate acestea, prevăzute cu capac cu arc, împodobit cu bogate gravuri de mână, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizării cu aur 14 carate, deosebit garanție pe 5 ani, numai 13 cor. Un lanț elegant potrivit ceasului cor. 6'50. Să expediază contra ramburs. Neconvenind, se restituie banii.

Depozit central: Rundbakin, Wien III. Weissgürberlande 58. 143 1-6

Frumusețea.

Cea mai febrilă dorință a fiecărei dame este fără îndoială: a fi tot mai frumoasă și pentru a ajunge acest scop, să folosească de ori-ce ocazie, își vâpșește fața cu mijloace de necrezut, ceea ce în cele mai multe cazuri are de urmare, că fața în loc să devină mai frumoasă, să ruinează în de așa, încât este lipsă de timp lung și de o îngrijire extrem de mare până-ce să restaurează iarăși.

Rezultatul unic în lume, ce l-a obținut farmacistul din Arad Clemente de Földes cu Margit-Crème a sa (cu deosebire în Franța și Germania), a îndemnat pe mulți a imita acest mijloc de renume universal, nestricăcios și care singur are efect miraculos contra tuturor neurătenilor din față, pistrii, pete de ficat, bubuțe etc. Aceasta natural, că nu a succed nimănui, de oarece secretul preparării Margit Crèmei nu-i stie decât inventatorul și producătorul, care își păstrează acest secret, pregătind întotdeauna singur acest preparat. Margit-Crème este prin urmare tot egal, prelucrarea este întotdeauna îngrijită, din care cauză efectul este rapid și sigur. De aceea să admoniază damele cu toată seriozitatea a nu-și unge fața cu tot felul de alifii; să se folosească numai un astfel de mijloc care să recomandă și de medici vestiți englezi, americani și francezi, ca un mijloc cu efect sigur, nestricăcios și pentru conservarea frumuseții. Acest mijloc cosmetic (de frumusețe) pe renume universal este Margit Crème a lui Földes, care deja după o folosință de 4-5 zile schimbă total pielea feței, depărtează pistrii, petele de ficat, zgrăbunțele, miteseri, roșata feței și a mânilor, dă feței frumusețe ideală, vioiciune și înfățișare tinerească. Pe lângă aceasta Margit-Crème e deplin nestricăcios. Un borcanel costă 1 Cor. unul mare 2 cor. Săpun-Margit 70 fileri. Pudră-Margit (albă, roșă și crème) 1 C. Toate mijloacele aceste să pot folosi și separate Margit-Crème a lui Földes să capătă în toată lumea în fiecare farmacie mai mare, dar dacă undeva nu s'ar afla să ne adresăm direct la inventatorul: Clemente de Földes, farmacist în Arad. 110 2-8

☛ Să capătă la toate farmaciile de pe se tot local.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 5-

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Mașinile de cusut

ale firmei

Seidel & Naumann

sunt cele mai bune și mai ieftine.

Singurul reprezentant pentru Sibiiu și jur:

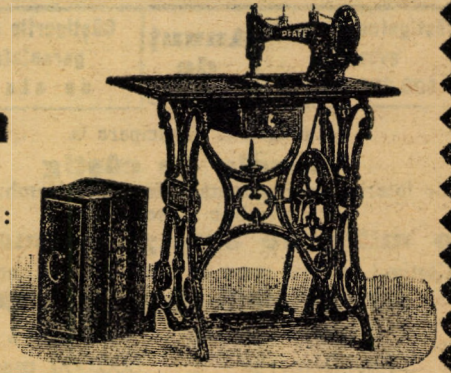
Carol F. Wultschner

Sibiiu—Nagyszeben

strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43

Reparaturile se execută conștientios pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Depozit de tot felul de articoli și părți singuraticice ce sunt de lipsă la mașinile de cusut.

Prima fabrică de arme din Ferlach

PETER WERNIG

Societate cu capital limitat, Ferlach, Kärnten,

recomandă produsele sale recunoscute ca fiind de prima calitate și anume:

Puști de vânătoare și de serviciu, de tot felul, încercate de către autorități, Pistoale și Revolvere dela cele mai simple până la cele mai fine și cu toate prețurile.

Cea mai mare putere de penetrațiune.

Se fabrică arme după dorință și speciale; se fac reparațiuni și prefaceri de tot genul și foarte solid, cu prețuri ieftine.

Depou bine asortat cu requisite pentru vânătoare și cu toate obiectele în legătură cu aceasta. La cerere se expediază prețul-curent ilustrat gratis și franco. 144 1-12

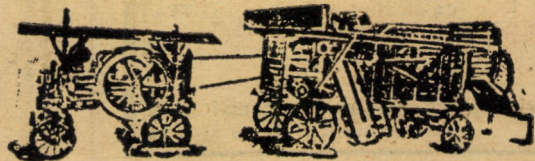
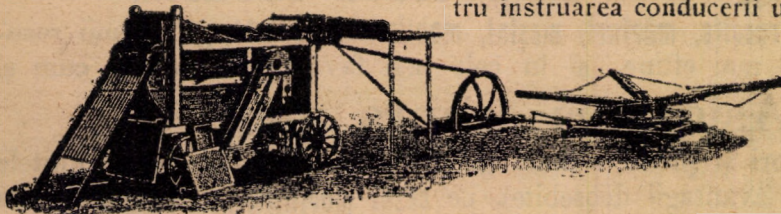
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blansko.

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătīt cu motor în timpul de acum. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un monteur.

Construcțiā cea mai nouă.

83 8-52

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcțiā cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobitul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântāni și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îmblătīt și curățīt, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblătī.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărătorii serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma FRĂȚII GÖMÖRI, au fost bine primite preste tot local și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de spese să trimite la cerere gratis.

Mașini de cusut pentru trebuințe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofoaane se pot cumpăra cu prețuri moderate și plătire în rate favorabile la

BODOR BÉLA
magazin de mașini de cusut și biciclete în
84 7—
Făgăraș
Str. Honvéd Nr. 11.

Important pentru cumpărători și proprietari de motoare!

MOTOARE DE BENZIN

stabile, precum și iocomobile pentru îmblățit, și pentru agricultură, construcție proprie probată, sunt de vânzare cu prețuri ieftine, direct dela producător. Pentru construcție se garantează. Se execută ieftin și conștientos tot felul de reparaturi la motoare Düssel, motoare pentru oleiu brut și benzin, sfredelire de cilindri, măciuci nouă, verigi, ventile, aparate pentru ulei și aprins, precum și toate lucrările ce vin înainte la motoare. 139 2—

Singurul atelier special în Transilvania

Ferd. Zaller
Inst-tut pentru construcție de motoare, mașini și automobile
Sibiu, strada Franciscanilor Nr. 6.

Motoarele mele sunt executate foarte precis pe baza unei praxe îndelungate, de aceea sunt mult mai superioare altor motoare străine.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrușate și cari în urma ușurinței din tinerețe și pr'n deprinderi rele și-au sd'uncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimii des'uir bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărui oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a deștălnui aceste născzuri ori și tu, ci trebuie să ne adresăm unui as.fel de medic specialist, conștencios, care știe să dea asupra v'etei sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deși eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákoczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (a'ât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare obiar și casurile cele mai neglese, ranele sifilitice boalele de țev, beșică, nervi și șira spinărei, inceputurile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sfilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, depărcarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori-ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) **Se curează și cu Ehrlich 606.** Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest IV. Muzeum-körut 13. 58 16—

GRASEAZĂ

peste tot locul în țară boala de gură și de unghii la vite. Cu miile să împutinează vitele, cari și așa sunt în număr scăzut, ceea ce tot mai multe gânduri cauzează economului. Publicul însă suferă și se plânge, că e carne puțină, lapte puțin, și ce să capătă e grozav de scump. Starea aceasta devine tot mai rea, dacă economii nu se gândesc din vreme la desinfectarea grajdurilor, deoarece lățirea acestei boale să poate împiedeca numai prin o desinfectare temeinică și conștencioasă.

Desinfectarea grajdurilor este lucrul cel mai simplu din lume și deosăbit de ușor de făcut.

3 chilo lysoform brut să pune și amestecă în 100 litre apă moale, iar cu această apă să spală toate părțile și obiectele grajdurilor. Cu aceeași apă e a să spăla vasele de lapte, fie acelea din lemn sau din tinichea, să să frăce șteandurile (donițele), scândurile de brânză, stălajurile, mesele etc. Să să spoiască grajdurile îndată, amestecându-se în varul stâns 3% de lysoform brut. Gura animalelor să stropește cu apă de lysoform de 1%, iar rănile unghiilor cu apă de lysoform de 2%.

Lysoformul brut este între mijloacele de desinfectare existente cel mai probat, ajunge pentru multă vreme, de aceea e foarte ieftin, pe lângă aceea nu e veninos, așa ca lu orice om neexpert să poate da în mână. În sfârșit e foarte de însemnat, că nu are miros, așa că la folosire e eu mult mai plăcut, neavând miros scârbos și reamintitor de morburi de carbol sau creolin.

Nu numai grajdurile infectate, ci și cele sănătoase să se desinfecteze, deoarece numai așa vă puteți feri grajdurile de incubarea boalelor.

Cine a probat odată lysoformul-brut, acela mereu îl va folosi.

Intrebă pe medicul veterinar!!

Prețul lysoformului brut:

o cană de 2 1/2 chilo Cor. 6— o cană de 10 chilo Cor. 20—
" " " 4 1/2 " " 10— " " " 25 " " 47—

Lysoform și lysoform brut să poate căpăta la toate farmaciile și drogeriile din țară.

La animale să poate întrebuița și lysoformul brut; la oameni însă să întrebuițează lysoform curat, care e mai scump. 123 3—10

Dr. Keleti și Murányi, fabrică chemică în Ujpest.

Marca de scutare: „Anker“.

Liniment Capsici comp.,
calosulter pentru

Anker-Pain-Expeller
este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură — la podagră, reumatism și răscol.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în ștule cu șarcă de scutare „Anker“ și cu șarcă Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capătă aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Leul Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::
— Šosszán Elisabeta Nr. 5 sou. —
Expediție zilnică. 293 38—42

Dacă vrei să cumperi

Mobile

bune și ieftine cu bani gata sau pe rate, cercetează depozitul bogat și bine asortat cu tot felul de mobile, dela cele mai simple până la cele mai fine al

Văd. EMILIA WEISS
Sibiu, strada Rațelor (Entengasse) 11.
SERVICIU PROMT, PREȚURI FOARTE MODERATE.

ATENȚIUNE!

50.000 părechi de ghete.
4 păr. de ghete numai cu Cor. 8 50.

Din pricina încetării plăților la multe fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mulțime mare de ghete, mult sub prețul de fabricare. As fel vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinor pentru bărbați și 2 părechi pentru dame, de piele bună sau neagră, galoșai, cu talpă bătută cu cuie, foarte elegante, fasonul cel mai nou, mărimea după Nr. Toate 4 părechile costă numai Cor. 8-50. 293 2—1

Expedare cu rambursă dela

Exportul de ghete a lui S. Urbach,
Oracovia (Austria) Nr. 444.
Schimbul e admis sau banii retour.

C-e-e? Tată mi-a permis. Sunt numai învâltori de cigarete JACOBI-ANTINICOTIN.

Atențiune! Veritabile numai în cutii mici de cigarete cu numele Jacobi. 38 12—20

Picurii de stomach
de Brády
cu
Maica Domnului de Mariaszell
ca marcă de scutire,
și pentru aceasta numite „picurii de stomach de Mariaszell“, sunt cel mai bun leac, valorat de 90 ani, contra la orice suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc. Să capătă în farmacia cu preț de 90 fileri și Cor. 1-60. 6 sticle cu Cor. 5 40, 8 sticle duble cu Cor. 4-80, expediază franco prolucentul C. Brády, farmacia „Regele Ungariei“ Viena, I. Fleischmarkt 2. Depou 5.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica Domnului de Mariaszell, pachetare roșă și subscrierea, *da pe chipul din clișeu de aci.* 28 13-25
In Sibiu se află de vânzare în spotecile: A. Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.

Mugurul Insefire economică-comercială Elisabetopole (Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la:
Insoțirea economică „Mugurul“ Elisabetopole (Erzsébet-comercială város, Kisküküllő vm.)
Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 28 — cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școlii de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Trimiteți băteți la cursul practic de altoit!
Replantați-vă vitile cu altoi dela firma noastră!

TELEGRAMĂ! Ne mai pomenit!
facem cadouri de 1500 cor. în premii și în numărări!

Pentru deslegătorii acestui chip am spus suma de sus amintită: Fiecare, care va afla vânzătorul și ni l va denunța, primește un orologiu de domnișori dame în valoare de 20 cor., ori la dorință 15 cor. în numărări în cinste. Condițiunea, e ca fiecare deslegător e obligat să facă o comandă pe o catină (lanț) excelentă imitație de aur „Fortuna“ și a ne trimite totdeodată în mărci postale cor. 1-75 valoarea acesteia! După intrarea deslegătorilor urmează distribuirea premiilor. Toate expedițiile sunt a se adresa la: Patria-Zentrale A. Seifert, Wien, VII, Neubaugasse 39. 138 2-3

Unde e vânzătorul?
Numele Comuna Strada

Porland și Romancement
de Brașov și Beociner

Pentru zidiri

Traverse

Stucătură de trestie.

Împletitură „Bacula“
Materialul de zidit în viitor.
: Ieftinește orice zidire. :

TEVI
de fier co-văct și de turnat precum și Fittings
Pumpe pentru fân tău și alte industrii
Stredele de găurit pământul și la fântâni.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Nu treceți cu vederea! Subsemnatul vând: **Agentură românească!**

Mașini agricole de tot felul

precum: pluguri, mașini de trierat; apoi motoare de benzin și olei, locomobile și garnituri pentru îmblătit cu motor, motoare de benzin stabile, mori de măcinat, cu un cuvânt tot felul de mașini economice.

Marfă solidă prețuri moderate!

147 1-3

Cumpene mari

pe seama comunelor pentru cântărirea vitelor și a carălor încărcate cu produse;
Mașini Minimax de stîns focul, pentru pompieri și particulari, recunoscute de practice. Cu ele s'au stîns preste 20 mii focuri începătoare, cari ar fi putut pricinui pagube nespuse.

Dela cele mai de frunte și mai renumite fabrici, cu prețuri convenabile cum și în rate pe lângă garanție. Asigur totodată mașini și clădiri contra focului.

Ioan Candrea Sibiu - Nagyszeben,
Str. Măcelarilor 23.

Informațiuni se trimit la cerere ori-cui.

Cu această ocaziune fac cunoscut, că cumpăr tot felul de bani din timpuri vechi, precum și diferite obiecte aflate în pământ